

Møte mandag den 11. april 2011 kl. 12

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 73):

1. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Albania og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Albania, begge av 17. desember 2009 (Innst. 266 S (2010–2011), jf. Prop. 67 S (2010–2011))
2. Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Høglund, Karin S. Woldseth, Mazyar Keshvari og Kari Storstrand om innstramming i sanksjonene overfor regimet i Iran (Innst. 237 S (2010–2011), jf. Dokument 8:75 S (2010–2011))
3. Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om endring i skattevedtaket for Svalbard for inntektsåret 2011 (Innst. 238 S (2010–2011), jf. Prop. 71 S (2010–2011))
4. Interpellasjon fra representanten Eva Kristin Hansen til utenriksministeren:

«Folkeavstemmingen i Sør-Sudan viste at et overveldende flertall på 98,83 pst. av folket har valgt selvstendighet. Sør-Sudan vil bli anerkjent som en suveren, uavhengig stat i juli 2011. Sudan har i flere år vært et meget høyt prioritert område for norsk politisk innsats for å støtte gjennomføringen av fredsavtalen fra 2005. Norge har over lang tid utviklet kunnskap, kontakt og tillit både hos myndighetene i Khartoum og i Sør-Sudan, bl.a. som resultat av en langsiktig bistandsinnsats. Norge vil av den grunn kunne være en sentral partner for den nye staten i sør og delta aktivt i det internasjonale samarbeidet for å sikre staten videre utvikling og stabilitet.

Hva mener utenriksministeren Norge kan gjøre for å bidra til en fredelig politisk utvikling i begge deler av Sudan og i regionen som helhet?»
5. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om samtykke til inngåelse av avtale av 14. juni 2010 mellom Norge og Frankrike om opplæring av norske elever og om virkemåten for de norske seksjoner opprettet ved Akademiene Rouen, Caen og Lyon (Innst. 268 S (2010–2011), jf. Prop. 70 S (2010–2011))
6. Stortingets vedtak til lov om endringer i klimakvoteloven (Lovvedtak 45 (2010–2011), jf. Innst. 260 L (2010–2011) og Prop. 69 L (2010–2011))
7. Stortingets vedtak til lov om endringer i ekomloven og straffeprosessloven mv. (gjennomføring av EUs datalagringsdirektiv i norsk rett) (Lovvedtak 46 (2010–2011), jf. Innst. 275 L (2010–2011) og Prop. 49 L (2010–2011))
8. Stortingets vedtak til lov om endringer i revisorloven og enkelte andre lover (unntak fra revisjonsplikt for små aksjeselskaper) (Lovvedtak 47 (2010–2011), jf. Innst. 235 L (2010–2011) og Prop. 51 L (2010–2011))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i valgloven og kommuneloven (ombudsplikten, forsegling av valgurner mv.) (Lovvedtak 48 (2010–2011), jf. Innst. 286 L (2010–2011) og Prop. 64 L (2010–2011))
10. Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget utsetter en eventuell implementering av datalagringsdirektivet til EUs revidering foreligger.»
11. Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget legger til grunn at dersom datalagringsdirektivet (DLD) innføres, skal det gjennomføres en evaluering fremlagt for Stortinget senest 3 år etter ikrafttredelse der også konsekvenser av endring i EUs DLD og endring i EUs personvernlov inngår.»
12. Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om styrking av overvåkningskapasiteten ved PST og Oslo-politiet.»
13. Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå straffeprosessloven §§ 216 a-216 d, 216 m samt politiloven § 17 d-e og legge frem forslag om endringer som senker terskelen for overvåkning av mulige terrorister.»
14. Forslag oversendt fra Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget ber regjeringen legge avtalen som den ligger i Innst. 275 L (2010–2011) til grunn for sitt arbeid med dette sakskomplekset.»
15. Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 289 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som begrenser tilgangen til utlevering av trafikkdata, lik de forslag til og endring i straffeprosessloven §§ 210 b og 210 c og nye §§ 118 a og 210 d som foreslås i Prop. 49 L (2010–2011).»
16. Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 289 L):

«Stortinget ber regjeringen snarest igangsette en behovsutredning for å se på hvordan ulike enheter i politiet, herunder spesielt Kripos og PST, kan bekjempe alvorlig kriminalitet med digitale verktøy, med de eksisterende hjemler og verktøy gitt av lovverket. Utredningen bør ha spesielt fokus på hvilke ressurser i form av kompetanse og økonomi som må tilføres for å gjøre situasjonen tilfredsstillende.»

Stortinget ber regjeringen følge opp resultatene av en slik behovsutredning senest i forslag til statsbudsjett for 2012.»

17. Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 289 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som pålegger politiet å føre tilstrekkelig logg og statistikk over bruken av hemmelige tvangsmidler, herunder kommunikasjonskontroll og kommunikasjonsdata, slik at det blir mulig å evaluere metodebruken bedre i ettertid.»

18. Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre sett fram i Stortingets møte 5. april 2011 (jf. Innst. 235 L):

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.»

19. Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre sett fram i Stortingets møte 5. april 2011 (jf. Innst. 235 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskaper med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.»

20. Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre sett fram i Stortingets møte 5. april 2011 (jf. Innst. 235 L):

«Stortinget ber regjeringen foreta en kritisk gjennomgang av krav til særattestasjoner for å avdekke om kravene er hensiktsmessig utformet og tilstrekkelig begrunnet i lys av fjerning av revisorplikten for små aksjeselskaper.»

21. Referat

Presidenten: Representantene André Oktay Dahl, Tove Linnea Brandvik og Jan Arild Ellingsen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra Stortingets delegasjon til Den interparlamentariske union foreligger søknad undertegnet av delegasjonens leder, stortingsrepresentant Ingrid Heggø. Søknaden gjelder permisjon for representanten Ingrid Heggø i tiden fra og med 11. april til og med 15. april, for representanten Øyvind Vaksdal i tiden fra og med 13. april til og med 15. april, og for representanten Gunnar Gundersen i dagene 14. og 15. april – alle for å delta i Den interparlamentariske unions 124. konferanse i Panama City
- fra Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling foreligger søknad undertegnet av delegasjonens leder, stortingsrepresentant Karin S.

Woldseth. Søknaden gjelder permisjon for representantene Karin Andersen, Tor Bremer, Lise Christoffersen, Sylvi Graham, Håkon Haugli, Geir Pollestad, Anette Trettebergstuen og Karin S. Woldseth i tiden fra og med 11. april til og med 15. april, og for representanten Ingjerd Schou i tiden fra og med 12. april til og med 15. april – alle for å delta i Europarådets 2011-sesjon, andre delsesjon, i Strasbourg

- fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen foreligger søknad undertegnet av delegasjonens leder, stortingsrepresentant Svein Roald Hansen. Søknaden gjelder permisjon for representantene Laila Dávøy, Steinar Gullvåg, Irene Johansen, Siri A. Meling, Harald T. Nesvik, Jørund Rytman, Torgeir Trældal og Svein Roald Hansen i tiden fra og med 11. april til og med 15. april, og for representanten Gina Knutson Barstad i tiden fra og med 13. april til og med 15. april – alle for å delta i møter i Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen i Oslo og på Svalbard
  - fra representanten Thomas Breen om velferdspermisjon mandag 11. april
  - fra representanten Dagfinn Høybråten om permisjon i tiden fra og med 12. april til og med 14. april for å delta i møter i GAVI vaksinefond i Oslo
- Disse søknadene foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Første vararepresentant for henholdsvis Hordaland, Rogaland og Vestfold fylker, Torkil Åmland, Tina Bru og Heidi Ørnlo, er forhindret fra å møte i Stortinget i tiden fra og med 11. april til og med 14. april, og første vararepresentant for Østfold fylke, Stein Erik Lauvås, er forhindret fra å møte i Stortinget mandag 11. april, da alle for tiden befinner seg i utlandet.

Følgende vararepresentanter foreslås innkalt for å møte i Stortinget:

For Akershus fylke: Bente Stein Mathisen i tiden 11.–14. april

For Buskerud fylke: Ida Marie Holen og Nina Mjøberg i tiden 11.–14. april

For Hedmark fylke: Farahnaz Bahrami og Frøydis Elisabeth Sund i tiden 11.–14. april, Ivar Skulstad mandag 11. april og Eli Skoland torsdag 14. april

For Hordaland fylke: Filip Rygg og Helge André Njåstad i tiden 11.–14. april og Einar Horvei i dagene 13. og 14. april

For Møre og Romsdal fylke: Åge Austheim i tiden 11.–14. april

For Nordland fylke: Kari Storstrand i tiden 11.–14. april

For Oslo: Karin Yrvin i tiden 11.–14. april

For Rogaland fylke: Magnus Skretting og Arne Bergsvåg i tiden 11.–14. april, Kjell Arvid Svendsen i tiden 12.–14. april og Terje Halleland i dagene 13. og 14. april

For Sogn og Fjordane fylke: Sonja Edvardsen og Anette Stegegjerdet Norberg i tiden 11.–14. april

For Vestfold fylke: Tom Strømstad *Olsen* i tiden 11.–14. april

For Østfold fylke: Kari *Agerup* i tiden 11.–14. april, Tomas *Archer* mandag 11. april og Stein Erik *Lauvås* og Tage *Pettersen* 12.–14. april

– Det anses vedtatt.

Bente Stein Mathisen, Nina Mjøberg, Ida Marie Holen, Farahnaz Bahrami, Ivar Skulstad, Frøydis Elisabeth Sund, Filip Rygg, Helge André Njåstad, Åge Austheim, Kari Storstrand, Karin Yrvin, Magnus Skretting, Arne Bergsvåg, Sonja Edvardsen, Anette Stegegjerdet Norberg, Tom Strømstad Olsen, Kari Agerup og Tomas Archer er til stede og vil ta sete.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre vil overbringe 9 kgl. proposisjoner.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [12:04:16]: Vi bærer posten for hånd!
(Munterhet i salen)

Utenriksminister Jonas Gahr Støre overbrakte 9 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Presidenten kan forsikre om at både de over og de under 50 gram vil bli behandlet på reglements-messig måte.

Representanten Henning Skumsvoll vil framsette et representantforslag.

Henning Skumsvoll (FrP) [12:05:46]: På vegne av representantene Ketil Solvik-Olsen, Oskar J. Grimstad, Ib Thomsen og meg selv har jeg den glede å sette fram et representantforslag om en gjennomgang av kulturminnepolitikken.

Og dette er under 20 gram!

Presidenten: Representanten Per Arne Olsen vil framsette et representantforslag.

Per Arne Olsen (FrP) [12:06:15]: På vegne av representantene Kari Kjønås Kjos, Jon Jæger Gåsvatn og meg selv vil jeg få lov å fremme forslag om å innføre såkalt «pakkeforløp» innen kreftomsorgen og deler av iskemisk hjertesykdom, etter dansk modell.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglements-messig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten informere om at møtet fortsetter utover kl. 16.00 til dagens kart er ferdigbehandlet.

Sak nr. 1 [12:07:04]

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Albania og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Albania, begge av 17. desember

2009 (Innst. 266 S (2010–2011), jf. Prop. 67 S (2010–2011))

Else-May Botten (A) [12:07:45] (ordfører for saken): Som saksordfører har jeg gleden av å legge fram innstillingen som følger av Prop. 67 S for 2010–2011, som omhandler en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Albania som ble undertegnet under EFTAs ministermøte i Genève 17. desember 2009, samtidig som avtalen med Serbia, som vi har behandlet her tidligere, ble undertegnet.

Utgangspunktet for avtalen er å sikre norske bedrifter like gode vilkår som det konkurrentene fra EU-statene har, og bidra til prosesser av mer politisk karakter, som Barcelona-prosessen og stabiliseringsarbeidet i Vest-Balkan.

Gjennom frihandelsavtalen med Albania ønsket EFTA å bidra til økt stabilitet i regionene og styrke den økonomiske utviklingen i Albania. Denne frihandelsavtalen omfatter handel med industrivarer, herunder fisk og andre marine produkter, bearbejdede landbruksvarer, konkurranse-spørsmål og immaterielle rettigheter. Avtalen inneholder også basisbestemmelser for investeringer og offentlige anskaffelser og tjenester. Det er også inngått egne avtaler mellom hver av EFTA-statene og Albania om handel med landbruksprodukter. Disse inngår som en del av frihandelsavtalen.

Gjennom avtalen har Norge fått forbedret markedsadgang for industrivarer, landbruksvarer og fisk. Dette innebærer bl.a. bedret markedsadgang for norsk eksport ved at Albania skal fjerne all toll for industrivarer, inkludert fisk, ved avtalens ikrafttredelse.

Næringskomiteens utkast til innstilling ble 15. mars oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Den har sluttet seg til en samlet næringskomité, som samtykker i ratifikasjon av denne frihandelsavtalen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1 (Votering, se side 3422)

Sak nr. 2 [12.09.35]

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Høglund, Karin S. Woldseth, Mazyar Keshvari og Kari Storstrand om innstramming i sanksjonene overfor regimet i Iran (Innst. 237 S (2010–2011), jf. Dokument 8:75 S (2010–2011))

Presidenten: Etter ønske fra utenriks- og forsvarskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på ta-

lerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [12:10:37] (ordfører for saken): Det er en samlet komité som ønsker å se et mer demokratisk Iran som tar tydelig avstand fra de brudene på menneskerettighetene som skjer, og de hyppige dødsstraffene som foregår i landet. Vi er samlet om målene, men som innstillingen viser, har vi ulike oppfatninger av hvilke virkemidler vi skal bruke for å nå målene om et mer fredelig og bedre Iran.

Da jeg var representant fra Stortinget i FN i høst, var det to interessante hendelser jeg merket meg. Det var to presidenter som fikk applaus da de kom inn i salen. Den ene var president Obama. Den andre var Irans president Ahmadinejad. Det kom veldig overraskende på meg at det var han som skulle få applaus da han kom inn i salen.

I dette forslaget tar Fremskrittspartiet til orde for boikott av Iran og tilbakekalling av den norske ambassadøren til landet. Som Fremskrittspartiet tar Senterpartiet og en samlet komité sterkt avstand fra de omfattende menneskerettighetsbruddene som foregår i Iran, men er en ensidig norsk boikott og tilbakekalling av vår ambassadør veien å gå? Ville Ahmadinejad fått mer eller mindre støtte om Norge, med Fremskrittspartiet i spissen, gikk inn for ensidige tiltak og tilbakekalling av vår ambassadør?

Det er interessant å se litt på historien. I 1951 nasjonaliserte den demokratisk valgte iranske statsministeren Mosadek det britiske Anglo-Iranian Oil Company, og dermed store deler av Irans naturressurser. Nasjonaliseringen var svært populær i Iran, men vakte stor motstand hos den tidligere koloniherrn Storbritannia, som gikk inn for økonomisk boikott av landet.

Men Mosadek bøyde ikke av. I 1953 ble han styrtet i et statskupp som var iscenesatt av britisk og amerikansk etterretning. Kuppet ble startskuddet for et mangeårig diktatur under Pahlavi-dynastiet. Kuppet bidro til å styrke antivestlige holdninger i Midtøsten, en region som på den tiden var preget av koloniale konflikter og motstand mot vestlige koloniherrer.

Det ble opplevd som dypt urettferdig at vestlige land arrangerte et statskupp for å felle en demokratisk regjering som ønsket å nasjonalisere iransk olje. Dette banet vei for et mangeårig brutalt diktatur. I ettertid er denne hendelsen blitt et symbol på vestlig dobbeltmoral overfor Midtøsten, der kommersielle interesser dessverre ofte har gått foran demokrati og folkets beste. Hendelsene på 1950-tallet danner bakteppet for iranske holdninger til dagens atomprogram.

Regimet i Iran har gjort seg skyldig i omfattende menneskerettighetsbrudd. Iran er et av de landene i verden som gjennomfører flest henrettelser. Tydelighet overfor regimet er avgjørende. Regimet må vite at verden ser og reagerer på det som blir gjort. Jeg forstår derfor intensjonen i forslaget fra Fremskrittspartiet godt, men jeg er redd for at virkemidlene kan virke mot sin hensikt. Vår diplomatiske tilstedeværelse i Iran sikrer oss innsikt i hva som foregår, og gjør at vi har åpne kanaler inn mot ulike iranske mil-

jøer. Dette gjør oss i stand til å reagere effektivt og tydelig på det som skjer.

Over store deler av Midtøsten har vi nå sett folkelige opprør. Opprørene er ikke kommet på grunn av isolering av regimene i disse landene. De er kommet innenfra. Det er befolkningen selv som gjennom å reise seg har tvunget fram endring. Det er slett ikke sikkert at isolering av Iran ville ha styrket opposisjonen der. Det å ha tydelige ytre fiender kan dessverre bidra til å styrke en autoritær leder. Lederen kan bli et symbol på dem som torde å reise seg mot de tidligere koloniherrne.

Vi, flertallet i komiteen, har konkludert med at vi er motstandere av Fremskrittspartiets boikottforslag – ikke fordi vi ikke deler bekymringen for Irans atomprogram, eller fordi vi ikke blir opprørt av menneskerettighetssituasjonen i Iran, men fordi vi mener at historien har lært oss at ensidig boikott eller isolasjon ikke fører fram.

Morten Høglund (FrP) [12:15:20]: Som saksordføreren helt riktig var inne på, er vi nok helt enige om målene og beskrivelsen av det iranske regimet – enten det dreier seg om grove menneskerettighetsbrudd, bølgen av henrettelser vi har sett ikke minst de siste månedene, fengsling og tortur av politisk opposisjonelle eller et atomprogram som på mange måter er uten kontroll, iallfall uten internasjonal kontroll. Det er et regime som ikke bare skremmer egne innbyggere, men som skremmer store deler av regionen. Det er jo ganske interessant å merke at når man møter både palestinere og israelere, kan begge sider være enige om at Iran er en utfordring, for ikke å si et problem. Sist ute var Libanons nå avgåtte statsminister, Hariri, som advarer mot Iran, og sier at Iran blander seg inn i arabiske spørsmål. Det er heller ikke noe nytt. Men måten Iran gjør dette på, gjør at man må si tydelig fra.

Nå brukes det ulike ord fra saksordføreren, som at vi oppfordrer til «boikott», osv., og at vi vil isolere oss totalt fra enhver kontakt og dialog med det iranske regimet. Det er å trekke forslaget vårt veldig langt. Vi foreslår helt korrekt å stramme skruen ytterligere når det gjelder de sanksjoner som allerede iverksatt, og vi er glad for at Norge har sluttet seg til EUs tiltak i så måte, i tillegg til at vi selvfølgelig overholder FNs sanksjoner. Vi ber om et særlig søkelys rettet mot det politiske. Et regime som det iranske ønsker anerkjennelse og trenger anerkjennelse. De opptrer på en måte internasjonalt som om de er et alternativ til andre staters hegemoni, og ønsker å være en ledende aktør på den internasjonale arena.

En av mine opplevelser da jeg var i FN i fjor høst, var at Iran ønsket å kjempe hardt for en plass i styret i FNs kvinneorganisasjon, UN Women. Da var jeg stolt over at Norge aktivt kjempet mot det iranske kandidatet, og at vi sammen med likesinnede klarte å forhindre at Iran fikk en plass der. Så det nytter å stå opp mot Iran. Det nytter å se på alternativer. Vi overlater med vårt forslag til regjeringen å se på de enkelte tiltak. Vi ønsker ikke å detaljbeskrive hvordan regjeringen skal foreta en slik innstramming, men vi peker på noen muligheter.

Vi er også klar over at ethvert land må behandles individuelt. Det er ikke slik at én oppskrift, f.eks. oppskriften

på hvordan vi har hatt sanksjoner overfor Burma, eller tidligere overfor Sør-Afrika, nødvendigvis passer for et land som Iran. Men vi tror og mener at et land som Iran må møtes offensivt. En måte å gjøre det på er å si at politisk boikott er ett mulig virkemiddel. Men vi er også åpne for andre. Vi finner i det siste avsnittet i brevet fra Utenriksdepartementet om ikke trøst, så i hvert fall støtte for vårt forslag, der man sier at Iran-politikken «kontinuerlig vurderes». Vi håper at vi kan ha en aktiv dialog knyttet til hva som til enhver tid er riktige virkemidler.

Jeg tar opp Fremskrittspartiet forslag.

Presidenten: Representanten Morten Høglund har tatt opp det forslaget han refererte til.

Peter Skovholt Gitmark (H) [12:19:49]: Siden Stortinget mangler et regelverk for at representanter hurtig kan ta opp saker av interesse, benytter jeg en del av mitt innlegg til å snakke om situasjonen ved Camp Ashraf i Irak. Vi har sett dramatiske bilder av 3 400 mennesker som ble angrepet av irakiske sikkerhetsstyrker nå i helgen. Det var utvilsomt drepte og skadede i det angrepet. Det beklager jeg sterkt. Jeg vil rose utenriksministeren for hans tydelige holdning om at her er det irakiske myndigheter som er ansvarlige for beboernes sikkerhet, og at man så tydelig går mot vold og voldshandlinger mot innbyggerne. Dette handler ikke om at noen mener de tilhører en terrorgruppe eller ikke. Men dette handler om enhver innbyggers rett til å leve uten vold og i frihet og fordragelighet når man ikke har begått kriminelle handlinger.

Så over til saksordførers merknader og denne saken spesielt. Jeg syntes jo det var merkelig da saksordføreren var norsk FN-delegat og ble sittende og høre på Ahmadi-nejads tale i FNs generalforsamling. Jeg vil likevel si at vi står sammen her om ønsket om et demokratisk Iran. Vi står også sammen med Fremskrittspartiet når det gjelder det formålstjenlige knyttet til å bidra fra norsk side for å få det til. Så er Høyre og Fremskrittspartiet uenige om virkemidlene knyttet til det. Derimot er vi, begge partier, krystallklare på at et Iran som er demokratisk, ikke har et prestestyre. Et Iran som er demokratisk, har en folkevalgt regjering som munner ut i folkets egne ønsker.

Man har sett et stort antall henrettelser i løpet av det siste året, også henrettelser av barn, og det er et klart brudd på menneskerettighetene. Respekt for det enkelte mennesket er ikke mulig å forene med verken drap eller henrettelser – og enda mindre når det gjelder mindreårige.

Jeg er igjen helt enig med Fremskrittspartiet i at det er grunn til å stille noen kontrollspørsmål til verdien av dialog, men samtidig mener jeg at verdien av en politisk boikott for Norge alene er betydelig mindre. Så langt har jo ikke dialogsporet kommet frem til noe håndfast, verken når det gjelder atomprogrammet til Iran, eller når det gjelder demokratisering eller respekt for menneskerettigheter. Problemet er at en minsket norsk tilstedeværelse vil igjen gjøre at vi sitter med dårligere informasjon om hva som faktisk skjer i Iran. Og det vil også kunne sende gale signaler om at Norge går en alenegang, når vi vet at vi er betydelig sterkere når vi står sammen, f.eks. knyttet til EUs

utvidede sanksjonsregime. I så måte vil jeg også si at den norske ambassaden bør være enda tydeligere med hensyn til sin kontakt med opposisjonsgrupper og det sivile samfunnet generelt når det gjelder å hente hjem informasjon om hva som faktisk skjer.

La meg avslutte med å si at vi må fra norsk side aldri være i tvil om at det som står øverst i forhold til den norske Iran-politikk, nettopp er ønsket om et demokratisk Iran som tar befolkningen på alvor, et Iran som ikke lenger er destabiliserende for regionen, som landet i aller høyeste grad er i dag, og et Iran som tar menneskerettigheter på alvor og lærer litt av den stolte historien som landet har. Iran har en flere tusen år gammel historie, med mange flotte eksempler nettopp på at menneskerettighetene blir respektert.

Laila Gustavsen (A) [12:24:36]: La meg starte med å takke saksordføreren for en svært god gjennomgang og en god begrunnelse for hvorfor flertallet har sagt tydelig fra at en politisk boikott nå av regimet i Iran ikke er en farbar vei. Jeg er enig i hvert eneste ord både av beskrivelsen til saksordføreren og av de vurderingene som er gjort der.

Vi har et felles utgangspunkt, at vi er bekymret for utviklingen i Iran. Bakgrunnen for det er for så vidt godt begrunnet både fra Skovholt Gitmarks og fra Slagsvold Vedums side; det er brudd på menneskerettigheter og opposisjonens rolle. Og den bekymringen vi har, er tverrpolitisk.

Men jeg har lyst til å knytte et par kommentarer til dette. For det som representanten Høglund her sier, er at jo, vi fremmer et forslag, men det er opp til regjeringen å håndtere, eller følge opp, det forslaget og hvilke tiltak som liksom da skal stramme skruen. Jeg mener at det er litt ansvarsfraskrivelse fra Fremskrittspartiets side. For det å drive politikk er jo å synliggjøre hva man egentlig vil. Jeg registrerer at Fremskrittspartiet i denne saken føyer seg inn i en tradisjon – i hvert fall nå i denne stortingsperioden – der de sier at dialog og diplomatiske forbindelser er noe de vil ha mindre av, ikke mer av. På den måten isolerer Fremskrittspartiet seg i utenrikspolitikken i denne salen. Jeg synes det er ganske interessant, også i forhold til samarbeidet med Høyre og for så vidt den politiske situasjonen spesielt i Norge. Jeg er uenig med Fremskrittspartiet i en slik linje. Jeg tror på diplomatiske forbindelser. Det er det verktøyet man har i utenrikspolitikken, og verden trenger – også overfor regimet i Iran – mer dialog, ikke mindre dialog.

Jeg er også veldig skeptisk til Fremskrittspartiets tilnærming der man sier at ensidige norske tiltak er greit. Jeg tror at verden også her må stå sammen, og at ensidige norske tiltak definitivt ikke ville hatt noen sterk gjennomslagskraft.

Det grunnleggende spørsmålet er: Hva er det som tjener saken? Hvis vi skulle trekke tilbake vår ambassadør fra Iran, hvilket svar gir da Iran? Jo, de ville sannsynligvis trekke tilbake sin ambassadør til Norge. Dermed ville vi fått mindre muligheter til å protestere mot de systematiske bruddene på menneskerettighetene som vi ser, og jeg mener at det definitivt ikke tjener saken.

Dagfinn Høybråten (KrF) [12:28:10]: Fra Kristelig Folkepartis side har vi konsekvent og aktivt protestert mot det iranske ayatollah-regimets overgrep mot landets befolkning, mot Irans omstridte atomprogram og mot de truslene som president Ahmadinejad har kommet med overfor Israel og verdensfreden. Iran fører en destabiliserende politikk regionalt ved å støtte terrorbevegelser som Hamas og ved å hisse til kamp for utsettelse av staten Israel.

Fremskrittspartiets representantforslag gir oss en anledning til å slå dette fast på nytt. Vi er enige om mange nødvendige tiltak, men dette er neppe tidspunktet for å legge ned Norges ambassade eller svekke vår diplomatiske kapasitet. Norge bør i stedet bruke våre diplomatiske kanaler aktivt for å samle informasjon og for å formidle en tydelig holdning overfor Iran, samtidig som vi markerer vårt syn aktivt i internasjonale fora som behandler menneskerettigheter, atomvåpenspredning og andre aktuelle spørsmål.

Nettopp nå, våren 2011, kan bli historisk på grunn av den voldsomme bølge av folkelige protester mot autoritære regimer i det vi kan kalle Midtøsten i litt utvidet forstand. I dette mulighetens øyeblikk må Norge være godt oppdatert og aktivt bidra til å fremme demokrati og menneskerettigheter.

Menneskerettssituasjonen i Iran er sterkt kritikkverdig. Regimet er ansvarlig for brutale overgrep mot folkegrupper som ønsker frihet og demokrati. Dets grove brudd på religionsfriheten rammer både kristne og andre troende som ikke følger den rette lære ifølge landets vokterråd.

Vi tar også sterkt avstand fra de mange henrettelsene som foretas i landet. Kampen mot dødsstraff er viktig. Jeg er enig med dem som sier at henrettelsene av mindreårige i Iran er en uhyrlighet som burde skape bred mobilisering i verden, også i land som ikke nødvendigvis står oss nær i den alminnelige menneskerettighetsdialogen.

Ifølge Human Rights Watch har behandlingen av dissidenter, som demonstranter, anholdte personer og de fengslede, blitt verre siden den nåværende president Ahmadinejad kom til makten i 2005. Folks ytringsfrihet og forsamlingsfrihet rammes. Regimet står rutinemessig bak tortur og annen mishandling av dem som sitter i varetekt eller fengsel. Ansvar ligger på regimet, i første instans på ayatollah Ali Khamenei og president Ahmadinejad.

Etter at Ahmadinejad ble president i Iran i 2005, har han opphevet suspensjonen av programmet for anriking av uran. Det internasjonale atomenergibyrådet, IAEA, har fastslått at Iran bryter med de krav som er fastsatt internasjonalt. Dette er meget alvorlig.

Etter Kristelig Folkepartis syn må Norge følge opp de internasjonale sanksjonene som er rettet mot Irans atomprogram, både FNs og EUs sanksjonsvedtak. Det sier sitt at FNs sikkerhetsråd siden 2006 har vedtatt sju forskjellige resolusjoner rettet mot atomprogrammet i Iran. Fire av disse resolusjonene inneholder bestemmelser om sanksjoner mot Iran. For at sanksjoner mot Iran skal være effektive, kreves det bred internasjonal enighet.

Kristelig Folkeparti ser det som helt påkrevd at norske myndigheter sluttet seg til EUs forsterkede sanksjonsregime fra juni 2010. De styrkede sanksjonene og tiltakene

innebærer bl.a. forbud mot handel med flere varegrupper enn tidligere samt forbud mot eksport av nøkkelutstyr og -teknologi og tilknyttede tjenesteleveranser til den iranske olje- og gasssektoren. De retter seg også mot finansielle transaksjoner. Listen over personer, enheter og organer som rammes av fryspålegg, er blitt betydelig utvidet.

Når det gjelder norsk næringslivs engasjement i Iran, har Statoil vært i søkelyset. Etter at Statoil besluttet å trappe ned pågående teknisk assistanse, gjorde det amerikanske utenriksdepartementet i september i fjor det klart at Statoil slipper unna sanksjoner.

Jeg har også merket meg det overgrep som har skjedd mot iranere i Camp Ashraf den 8. april, i likhet med det som også skjedde i 2009 i regi av irakiske styrker, og er glad for at det markeres en klar holdning mot denne typen overgrep mot iranere, selv om ansvaret for det ligger utenfor Teheran.

Vi ser i vår en sterk bølge av folkelig opprør i Nord-Afrika og Midtøsten. Det er et uttrykk for folkelig protest mot den undertrykkende politikken som føres av tilstivnede, autoritære regimer som styrer i pakt med en lang, men dårlig eneherskertradisjon. Disse protestene ser vi i en rekke arabiske land, også i Iran. Denne regionen har store ressurser, men hemmes av politiske systemer som undertrykker folk og blokkerer sosial utvikling. Her må Norges stemme være krystallklar.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [12:33:25]: Jeg vil begynne med å takke for en god debatt om dette spørsmålet, som alle partier på Stortinget følger, og som har stor interesse også i opinionen her hjemme og internasjonalt mellom land. Utenriksdepartementet har gjennom et brev til utenriks- og forsvarskomiteens leder gitt enkelte vurderinger av dette saksområdet som jeg ser er blitt referert også i innstillingen, så jeg skal ikke gjenta det.

Jeg vil her si meg enig i den brede flertallsinnstillingen som ligger, de punktene som ble fremført at representanten Slagsvold Vedum. Jeg er også enig i den analysen som representanten Gustavsen la fram her når det gjaldt spørsmålet om kontakter mot dette regimet. Det ble i og for seg også fulgt opp av representanten Høybråten.

Å ha diplomatisk kontakt og dialog er ikke bare et virkemiddel for å bidra til enighet på de områdene man kan være enige. Det er også det virkemiddelet man har i internasjonalt samkvem til å påføre sterke beslutninger som er fattet i det internasjonale samfunn og av FNs sikkerhetsråd. I det øyeblikket man bryter de diplomatiske forbindelsene, har man langt mindre inngrep, langt mindre mulighet til å hente inn informasjon og til å opprettholde den grad av samkvem som er nødvendig for å ivareta et bredt sett av interesser. Derfor mener jeg for det første at det ikke er riktig av Norge å ha en ensidig politikk på dette området, det er viktig å være en del av en bred internasjonal opinion. For det andre mener jeg at det er viktig og riktig at Norge har ambassade i Iran, og at Iran har ambassade i Norge. Det er viktig for kontakter mellom landene.

Så er det korrekt som er sagt her: Det er listet opp en lang rekke områder hvor vi har gitt uttrykk for synet

på menneskerettighetssituasjonen i Iran gjennom uttalelser fra norsk side, men også gjennom arbeid i FN. Vi har fra norsk side stemt for opprettelsen av en spesialrapportør for Iran i FNs menneskerettighetsråd bare for et par uker siden. Det vedtaket er et uttrykk for en bred internasjonal bekymring for situasjonen i Iran. Denne spesialrapportøren vil forhåpentligvis fremskaffe bedre informasjon om realitetene på menneskerettssiden i landet, for på den måten å kunne bidra til å bedre forholdene.

Vi anser at menneskerettighetssituasjonen rammer nær sagt alle utsatte grupper i befolkningen. Vi har prioritert et særskilt fokus på henrettelser av mindreårige, særlig grusomme henrettelsesmetoder samt menneskerettighetsforsvareres situasjon. Men vi tar også opp andre forhold, som forhold for religiøse og etniske minoriteter, kvinner og andre grupper.

EU-sanksjonene mot Iran, som Norge har sluttet seg til, har til hensikt å ramme atomprogrammet. Den meget kritikkverdige menneskerettighetssituasjonen er altså ikke en del av begrunnelsen for disse. Men Norge vil fortsatt støtte arbeidet som gjøres i det internasjonale samfunn for å bringe atomspørsmålet videre fremover. La meg avslutte med å si at metoden i det er å vedta veldig strenge tiltak samtidig som døren for dialog er åpen, og samtidig som faste medlemmer av Sikkerhetsrådet og Tyskland, EU, kan føre samtaler med Teheran med sikte på å få til en løsning der.

Når det gjelder situasjonen som ble tatt opp av representanten Gitmark i Camp Ashraf, har Norge gitt uttrykk for sitt syn på det og bekymring for at sivile her rammes i det som er en veldig spesiell situasjon i en leir inne i Irak, hvor vi holder irakiske myndigheter ansvarlige for måten de opptrer på.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Morten Høglund (FrP) [12:37:31]: Jeg vil først få si at jeg er glad for den klare reaksjonen fra utenriksministeren når det gjelder situasjonen i Camp Ashraf. Utenriksministeren nevnte ikke Irans rolle i – for så vidt – Irak, men også i resten av Midtøsten. Er utenriksministeren enig i at Iran her spiller en rolle som langt fra kan kalles konstruktiv?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [12:37:53]: Jeg er enig i det. Det har vært nevnt av flere representanter, og jeg kan slutte meg til det. Iran er aktiv på flere måter, bl.a. ved å støtte grupper militært og politisk til å virke i forlengelse av deres politiske interesser.

En av grunnene til at det er viktig å få til en regional politisk løsning i denne regionen, er jo å begrense den typen virkemidler, som vi ser i Irans påvirkning på grupper som Hizbollah og Hamas, men også andre grupper i regionen nærmere Iran. Også i det som skjer i Golfområdet, har Iran aktive interesser. Ja, Iran har også interesser å ivareta i forhold til andre land, men måten dette gjøres på, måten Iran søker å blande seg inn på via slike mellomledd, er en medhørende årsak til det høye spenningsnivået og noe vi tar avstand fra.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Morten Høglund (FrP) [12:39:03]: Jeg vil bare kommentere noen få forhold. Det sies av representanten Gustavsen at vårt forslag er en slags ansvarsfraskrivelse. Det vi gjør, er å gi en retning og så overlate til regjeringen å komme med de aktuelle tiltakene, i respekt for at det er regjeringen som utøver norsk utenrikspolitikk.

Vi ønsket en debatt om typer virkemidler. Hvis det var interesse for det, kunne man jo fremme andre typer virkemidler enn dem vi skisserer.

Vi har aldri snakket om nedleggelse av den norske ambassaden. Når det nevnes det å ta hjem ambassadøren: Iran var uten ambassadør i Oslo i lang tid inntil den nåværende ambassadøren kom på plass for noen måneder siden. Om det var en bevisst politisk handling eller bare de facto skjedde, kan man diskutere, men det er ikke helt ukjent at det skjer også mellom land som har diplomatiske forbindelser, og mellom land som har dialog.

Så til påstanden om at vi ønsker generelt mindre dialog. Jeg tar avstand fra det, men vi vil se på hva vi bruker dialogen til. På slutten av 1990-tallet var det en generell åpning overfor Iran. Man ønsket å imøtekomme den reformiveren man mente å se i Iran. Det var kanskje riktig den gangen, men siden 1997–98 har særlig menneskerettighetssituasjonen ikke beveget seg i den retningen man håpet og trodde. De siste årene er skruen blitt strammet til av regimet.

Så har vi prøvd å søke råd. Utenrikskomiteen hadde for en stund siden møte med Shirin Ebadi om disse spørsmålene. Jeg møtte også fredsprisvinner Ebadi i New York. Hun er en av dem som nettopp har snakket om politisk boikott. For de ønsker ikke en boikott som i utgangspunktet rammer befolkningen, men en boikott som rammer regimet, og det er vi helt enig i.

Vi har respekt for at her er vi nå, dette er situasjonen, men vi kommer til å forfølge spørsmålet, være årvåkne og se til at Norge holder en høy fane når det gjelder å bekjempe dette regimet, som vi mener trenger avløsning.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, se side 3422)

Sak nr. 3 [12:41:41]

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om endring i skattevedtaket for Svalbard for inntektsåret 2011 (Innst. 238 S (2010–2011), jf. Prop. 71 S (2010–2011))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3423)

Sak nr. 4 [12:41:52]

Interpellasjon fra representanten Eva Kristin Hansen til utenriksministeren:

«Folkeavstemmingen i Sør-Sudan viste at et overveldende flertall på 98,83 pst. av folket har valgt selvstendighet. Sør-Sudan vil bli anerkjent som en suveren, uavhengig stat i juli 2011. Sudan har i flere år vært et meget høyt prioritert område for norsk politisk innsats for å støtte gjennomføringen av fredsavtalen fra 2005. Norge har over lang tid utviklet kunnskap, kontakt og tillit både hos myndighetene i Khartoum og i Sør-Sudan, bl.a. som resultat av en langsiktig bistandsinnsats. Norge vil av den grunn kunne være en sentral partner for den nye staten i sør og delta aktivt i det internasjonale samarbeidet for å sikre staten videre utvikling og stabilitet.

Hva mener utenriksministeren Norge kan gjøre for å bidra til en fredelig politisk utvikling i begge deler av Sudan og i regionen som helhet?»

Eva Kristin Hansen (A) [12:42:57]: Sudans historie er en historie preget av krig og konflikt. Konflikten mellom nord og sør har røtter flere hundre år tilbake. Sudan fikk sin uavhengighet i 1956, men har i tiden etter det vært rammet av borgerkrig. Konflikten har stort sett handlet om sentralregjeringens økonomiske, politiske, sosiale og kulturelle dominans over sør, og skillelinjene går langs etniske, kulturelle, religiøse og økonomiske linjer. Den første borgerkrigen varte fra 1955 til 1973, og den andre, som vi kanskje kjenner best, fra 1983 til 2004–2005. Krigene har rammet hardt. Den siste krigen drev så mange som fire millioner mennesker på flukt, og det anslås at rundt to millioner døde som en konsekvens av konflikten – ikke bare på grunn av selve krigen, men også på grunn av sult og sykdom i kjølvannet av den. Darfur-konflikten, som brøt ut i 2003, drev bortimot to millioner mennesker på flukt.

Folket har måttet betale en høy pris for alle konflikterne og krigene. Etter den siste borgerkrigen mellom nord og sør var Sør-Sudan så godt som rasert. Det meste av samferdselsårene, som veier og jernbane, var nedslitt og ødelagt. Matproduksjonen var sterkt svekket. I tillegg var det heller ikke noen offentlig administrasjon som fungerte skikkelig da freden kom.

Folkeavstemningen om et selvstendig Sør-Sudan i januar var historisk. 98,8 pst. av folket stemte for selvstendighet. Det var store bekymringer i forkant av folkeavstemningen om det ble uroligheter. Jeg tror man kan si den gikk overraskende bra. Sør-Sudan vil bli anerkjent som en suveren, uavhengig stat i juli. Til tross for det er det en lang vei igjen for å få landet på fote.

Norge har i mange år hatt et stort engasjement i Sudan både politisk og økonomisk, hvor fred og forsoning har vært viktig. Helt siden 1970-tallet har Norge spilt en aktiv rolle i Sør-Sudan og særlig gjennom de frivillige organisasjonene, som Kirkens Nødhjelp, Røde Kors og Norsk Folkehjelp. Jeg har lyst til å berømme disse organisasjonene for den viktige innsatsen de har gjort, og det arbeidet de gjør. Det betyr enormt mye. Tenk på f.eks. det arbeidet som Norsk Folkehjelp har gjort med å rydde veier og landbruksområder i Sør-Sudan for miner. Det har betydd enormt mye for enkeltmennesker.

Norge var sentral i fredsprosessen som førte fram i 2005. Vi var bl.a. også vert for et internasjonalt giverlands-møte for å forberede gjenreisningsarbeidet i Sør-Sudan i 2004, og Norge har også vært veldig aktiv når det gjelder Darfur. I 2007 tilbød Norge seg å stille en avdeling til FN-styrken, men ble avvist av Sudans regjering. Norge har deltatt i FN-styrken i Sør-Sudan, og vi har brukt betydelige bistandsmidler. Det er mange mennesker som har jobbet mye med denne konflikten for å løse den. Jeg har lyst til å nevne en dame og gi honnør til henne, og det er tidligere utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson, som har gjort en veldig viktig innsats – jeg har lyst til å nevne det.

Vi har gjort mye på bistandsområdet. Vi har støttet et bredt spekter av prosjekter. Det har handlet om alt fra å støtte SPLM, Sudan People's Liberation Movement, vi har bidratt i arbeidet mot korrupsjon, vi har jobbet aktivt med fredsbygging og fredsforhandlinger, og vi har hatt prosjekt om kontroll med håndvåpen og også hatt en stor innsats på den humanitære siden, med fokus på bl.a. utdanning, vann, sanitære forhold og helse.

I fjor brukte vi 700 mill. kr på bistand til Sudan, hvor mye gikk gjennom FN-systemet. Det er vel kjent det fokuset Norge har hatt på forvaltning av petroleumsressursene, hvor både Statistisk sentralbyrå og Olje for utvikling har vært viktige i den sammenhengen.

Det er store naturressurser i Sør-Sudan. Det er viktig at de blir forvaltet på en fornuftig måte. Det handler bl.a. om olje og gass, om gull og mineraler. I tillegg har landet et stort potensial innenfor landbruk og matproduksjon. Det siste er viktig, selv om det stort sett er olje og gass vi snakker om når det gjelder naturressurser. Når det gjelder landbruks- og matproduksjon, er det viktig at landet får på plass en god lovgivning og en forvaltning som ikke gjør at landet selges ut. Norsk Folkehjelp har laget en rapport som viser at mer enn 80 pst. av Sør-Sudans landområder er blitt privatisert. Det er en trend vi ser internasjonalt, at internasjonale, vestlige selskaper kjøper opp land for å bruke det til kommersielle formål. Jeg tror dette er en viktig ting vi bør fokusere på.

Jeg er for at selskaper investerer i land, men det er viktig at det ikke skjer på en måte som bidrar til landtyveri, hvor folket ikke får tilgang på viktige naturressurser og blir fratatt livsgrunnlaget sitt, og det kan true matvaresikkerheten. Det er derfor viktig at Sør-Sudan får på plass en god regulering av landinvesteringer.

Når jeg ønsket å ta opp en interpellasjon om Sør-Sudan, var det fordi jeg ønsket å fokusere på og diskutere hva som bør skje framover. Når Sør-Sudan endelig får sin selvstendighet, er det et land med svake institusjoner som må bygges opp. Det blir avgjørende at det internasjonale samfunnet bidrar i oppbyggingen av dem. Arbeidet med å bygge opp myndighetsstrukturer er så vidt kommet i gang, hvor bl.a. Norge bidrar. Vi bidrar også i arbeidet med å få på plass en treårig utviklingsplan for Sør-Sudan, og det er også viktig.

Men det er én ting som jeg har lyst til å nevne, som også er viktig, og det er at SPLM får drahjelp fra utsiden. Det

er SPLM som vil bli sentrale i oppbyggingen av landet og for å ivareta den skjøre freden mellom nord og sør.

Jeg har også lyst til å si til slutt at det er viktig at vi ikke glemmer nord. Jeg mener det er viktig at Norge fortsatt bidrar der, slik at vi får en positiv utvikling også i Nord-Sudan, for det tror jeg er viktig hvis vi skal få en fred som varer.

Jeg ser fram til utenriksministerens betraktninger om hva Norge kan bidra med for å få til fred og god utvikling både i nord og sør og i regionen som helhet.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [12:50:03]: Takk til interpellanten for et viktig, aktuelt og bredt anlagt spørsmål. Sudan har lenge og under skiftende regjeringer vært høyt prioritert utenriks- og utviklingspolitisk for Norge. Her har vi en kontinuitet, og det har vært bred oppslutning om linjen.

Engasjementet har ikke minst vært bygd rundt et aktivt freds- og forsoningsarbeid, hvor vi var spesielt delaktige i fremforhandlingen av fredsavtalen mellom nord og sør i 2005. Jeg slutter meg til anerkjennelsen av tidligere utviklingsminister Frafjord Johnson i den sammenheng.

Vi har fulgt gjennomføringen av denne avtalen, CPA-avtalen som den kalles, tett gjennom de siste seks årene – et arbeid som kulminerer nå når Sør-Sudan blir en selvstendig stat 9. juli. Engasjementet er godt debattert her i Stortinget og i de store norske frivillige organisasjonene og akademiske miljøene, som også følger situasjonen i Sudan og denne delen av Afrika.

Aktive norske utenriksstasjoner i denne regionen og en stor bistandsportefølje har, i kombinasjon med en hyppig kontakt med partene og flere politiske besøk til Khartoum og Juba, plassert Norge som en av de sentrale internasjonale aktørene i Sudan-sammenheng.

Vi deltar i internasjonale fora for Sudan og samarbeider spesielt tett med de andre troikalandene USA og Storbritannia. Samarbeidet her vil bli enda viktigere i tiden fram mot 9. juli og tør jeg si, etter. Åtte ganger det siste året har troikalandenes utenriksministere avgitt felles uttalelser eller brev om Sudan, som har bidratt til å skape ny dynamikk i forhandlingsprosessen mellom nord og sør.

Det er viktig at det nå ikke glipper på oppløpsiden, om jeg kan si det slik. Den vellykkede gjennomføringen av folkeavstemningen i Sør-Sudan var oppløftende, men er ingen garanti for at freden er sikret. Vi støtter arbeidet til AU-panelet med tidligere president Mbeki i spissen, som tilrettelegger for de pågående forhandlingene om rekken av nøkkelspørsmål.

Blant slike store spørsmål er grenseordninger og de ulike sikkerhetsutfordringene knyttet til etableringen av to stater, fordeling av oljeinntektene, håndtering av den store gjeldsbyrden, etablering av en ny valuta i sør og ivaretagelsen av statsborgerrettigheter.

En fredelig sameksistens mellom sør og nord vil helt klart være best tjent med at så mange som mulig av disse utestående spørsmålene er håndtert før løsrivelsen. Men tiden er i ferd med å løpe ut, og det er mulig at flere elementer vil være uløst den 9. juli.

Norges hovedbudskap til partene er at det er kun gjen-

nom å samarbeide økonomisk, politisk og sikkerhetsmessig at begge kan sikre fred og utvikling i to bærekraftige stater.

Også Sudans naboland følger utviklingen nøye og er opptatt av å forhindre ny konflikt mellom nord og sør, noe som ikke bare ville ramme sivilbefolkningen i Sudan, men også bidra til å destabilisere hele regionen og skape store negative ringvirkninger i nabolandene.

Det viktigste Norge kan gjøre for å sikre fred og utvikling i regionen, er å fortsette vår politikk med aktivt å medvirke til et fredelig sluttspill i Sudan, bruke alle våre kanaler, ha gode, relevante innspill og et bredt kontaktnett i og utenfor landet.

Når det gjelder statsbygging og samfunnsutvikling, er jeg helt enig med interpellanten i at Norge har helt spesielle forutsetninger for å spille en sentral partnerrolle i sør, men også for nord. Men også nabolandene i regionen og regionale organisasjoner som Den afrikanske union – AU – Den arabiske liga og ikke minst FN og sentrale land som Kina, USA og EU-landene er viktige partnere for Sudan.

Den norske bistanden er nært knyttet til det politiske engasjementet som har hatt gjennomføringen av fredsavtalen som et hovedmål. I år har vi derfor støttet gjennomføringen av valgene i 2010 og folkeavstemningen, og det har stått i sentrum for oss.

I en annen sektor, i spørsmålet om utvikling av oljesektoren og fordeling av oljeresurser, har Norge fått en betydelig rolle gjennom vår støtte gjennom flere år til både myndighetene i nord og i sør. Norske oljerådgivere er sentrale i forhandlingene om en ny avtale om oljesamarbeid også etter CPA-periodens utløp.

Fjorårets norske bistand til Sudan utgjorde vel 700 mill. kr. En vesentlig del av bistanden, 355 mill. kr, kanaliseres gjennom FN-systemet. I tillegg har de organisasjonene som mottar mest kjernestøtte fra Norge – UNDP, UNICEF og UNFPA – store programmer både i nord og i sør. Vel en tredjedel av dette er humanitær innsats både i nord, hovedsakelig i Darfur, og i sør.

I januar 2010 undertegnet miljø- og utviklingsminister Solheim en intensjonsavtale med regjeringen i Sør-Sudan om et langsiktig strategisk samarbeid.

Sør-Sudan er primært interessert i norsk kunnskap om forvaltningen av petroleumsressursene og inntektene fra disse. Dette finner nå sin form gjennom et samarbeid på det makroøkonomiske området med Sør-Sudans finans- og planleggingsdepartement. Både Statistisk sentralbyrå og Olje for utvikling er sentrale partnere her. Denne innsatsen er også viktig for å forebygge og bekjempe korrupsjon i sør – et stort og vedvarende problem. Norge har vært tydelig overfor lederskapet på at vi forventer at de tar kampen mot korrupsjon alvorlig og sørger for å rettsforfølge misligheter.

Den nye staten i sør har svake og sårbare institusjoner. Dette er ikke en tidligere koloni som nå skal styre seg selv. Det er en ny stat som blir til i et borgerkrigsrammet land. Norge har dreid bistanden mot institusjons- og kapasitetsutvikling, også utenfor oljesektoren. Et eksempel: Sammen med bl.a. UNDP har vi utviklet et program for å

rekruttere statstjenestemenn og -kvinner fra nabolandene til den sørsudanske administrasjonen.

Norge samarbeider nært med de etablerte norske organisasjonene i Sudan, mange av dem med stort og betydelig nettverk. Kirkens Nødhjelp og Norsk Folkehjelp har – i lys av sin innsats gjennom en årrekke – en sentral plass i sørsudanernes bevissthet. I tillegg har organisasjoner som Flyktningshjelpen og Norges Røde Kors viktige programmer. Organisasjonenes kompetanse, kontinuitet og arbeid er veldig verdifullt, ikke minst nå under oppbyggingen av det sivile samfunn i Sør-Sudan.

Som interpellanten med rette påpeker, vil Sør-Sudan fortsatt stå overfor store utfordringer etter 9. juli. Men jeg vil gjøre det klart at Norge vil fortsette å være en sentral partner for den nye staten i sør og delta aktivt i det internasjonale samarbeidet for å sikre statens videre utvikling og stabilitet.

Vi må være realistiske. Det finnes ingen enkle løsninger, heller ikke i Sør-Sudan. Det vil ta tid å bygge opp styringsapparatet. Vi må ha et langsiktig perspektiv på innsatsen vår. Det kan komme tilbakeslag.

En hovedutfordring i sør vil være sikkerheten internt. Vi kan allerede nå konstatere at det er uro i enkelte områder. Et godt lederskap som åpner for en bred og demokratisk deltakelse i de politiske prosessene i sør, blir viktig. Det gjelder også oppbyggingen av en velfungerende sikkerhetssektor under demokratisk kontroll og et politikorps med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet, noe som vil være av stor betydning for en fredelig utvikling i Sør-Sudan generelt og for beskyttelsen av sivile spesielt. Vi har nå til vurdering om og hvordan vi på norsk side best kan støtte sudanske myndigheters arbeid med nettopp sikkerhetssektorreform.

FNs rolle i Sør-Sudan etter 9. juli vil bli viktig. FN vil fortsette å være bredt engasjert gjennom sine utviklingsorganisasjoner og humanitære organisasjoner og med en ny fredsoperasjon. Norge er med i denne diskusjonen om innretningen av FNs rolle og om mandatet for en ny operasjon. Fra vår side har vi lagt vekt på at mandatet må være solid forankret hos myndighetene i sør, og at det må være realistisk med hensyn til de ressurser som settes inn.

Vi deltar med et tjuetalls militære stabsoffiserer og observatører samt åtte politirådgivere i den pågående FN-operasjonen i Sør-Sudan. Vi planlegger å videreføre den militære deltakelsen på samme nivå som i dag, mens vi vil øke politideltakelsen med fire rådgivere. Samtidig vil jeg understreke at mye fortsatt er uavklart når det gjelder en fremtidig FN-operasjon i sør. Det skyldes særlig uavklarte spørsmål mellom nord og sør, noe som vil påvirke oppsettet for en ny operasjon, inkludert spørsmålet om fortsatt FN-nærvær i nord.

Som det har vært påpekt: Også Nord-Sudan står overfor store utfordringer. Etter 9. juli vil landets areal være redusert med en tredjedel, og landet risikerer å miste store deler av oljeinntektene.

I denne skjøre overgangsperioden er det helt nødvendig å bidra til at de resterende deler av Sudan ikke opplever et økonomisk sammenbrudd, noe som kan føre til en ny konflikt. En avtale om fortsatt samarbeid i oljesekto-

ren er avgjørende for økonomisk overlevelse for både nord og sør. Som nevnt er Norge rådgiver på dette området, ja vi er den eneste internasjonale rådgiver for begge parter i oljespørsmål. Vi har lagt vekt på å forsikre Nord-Sudan om at norsk støtte vil fortsette også etter at Sør-Sudan blir selvstendig. Vi samarbeider med internasjonale partnere som kan bidra til økonomisk stabilitet og sikkerhet, inklusiv å utvikle strategier for å håndtere gjeldsbyrden og mulige endringer i sanksjonsregimet. I den sammenheng er det vårt budskap at myndighetene i Khartoum bør anstrenge seg langt mer for å finne en varig løsning på konflikten i Darfur og fortsette utviklingen mot demokrati – med bred deltakelse og bedre fordeling av landets ressurser – og respektere fundamentale menneskerettigheter.

Den norske bistanden til nord vil fortsette, med hovedvekt på det strategiske oljesamarbeidet, bidrag til gjenoppbygging i de mest krigsrammede områdene i Nord-Sudan, som Sør-Kordofan og Blå Nil, og fortsatt humanitær støtte til spesielt sårbare grupper, inkludert flykninger og internt fordrevne.

Norge vil også fortsette det akademiske samarbeidet. Dette har vart i mange tiår og gitt et solid grunnlag for kunnskap om Sudan i Norge og mange kontaktflater.

Støtte til fredsbygging gjennom demobilisering og lokal fredsbygging vil også fortsette, samtidig som Norge ser etter muligheter for å utvide bredden av samarbeid gjennom engasjement med norsk næringsliv og kulturliv.

Jeg har ved denne gjennomgangen, med temaer som kan utdypes under debatten – det er mange felter å dekke, langt engasjement, stor innsats fra norsk side – gitt et bilde av hvordan Norge bidrar til det viktige, men også svært krevende arbeidet med å sikre en vellykket separasjonsprosess og fredelig samfunnsutvikling både nord og sør i Sudan, og hvordan Norge også dermed bidrar til stabilitet i regionen.

Sudan har ni naboer. Etiopia vil etter en deling være nabo til både nord og sør, og hvordan Sudan utvikler seg sør for de store endringene lenger nord, i Nord-Afrika, vil selvfølgelig ha stor betydning for konflikter som henger nært sammen.

Eva Kristin Hansen (A) [13:00:20]: Først har jeg lyst til å takke utenriksministeren for svaret og for de interessante betraktningene han har rundt utviklingen og hva Norge kan bidra med.

Jeg vil si meg enig i viktigheten av at så mange som mulig av de utestående spørsmålene mellom partene i nord og sør er håndtert før løsrivelsen, det er veldig viktig. Men da har man jo bare tiden og veien. Det er ikke lenge til 9. juli, og det haster med å få på plass gode løsninger.

Men det kommer også en hverdag etter 9. juli. Å bygge opp en stat nesten fra scratch er ikke enkelt. Jeg synes det er fornuftig at Norge bidrar med den kompetansen hvor vi kan utgjøre en forskjell, og hvor vi kan bidra på best mulig måte, slik som på utvikling av institusjoner, utvikling av lovgiving, forvaltning av naturressurser og det å bidra til å bygge opp sikkerhet.

Et annet element jeg har lyst til å bringe inn, er arbeidet mot korrupsjon, som utenriksministeren så vidt nevnt

te. En stat som er skjør, vil alltid ha utfordringer når det gjelder korrupsjon. Transparency International plasserer Sudan som verdens sjuende mest antatt korrupte land i 2010. Derfor mener jeg det er viktig at det internasjonale samfunnet bidrar til å bygge opp systemer som kan forhindre det i størst mulig grad.

Jeg mener også at NGO-ene spiller en viktig rolle for å bygge opp sivilsamfunn – få på plass demokrati og en stat som fungerer. Jeg ønsker at utenriksministeren kunne si litt mer om hvilken rolle han mener disse kan spille i tiden framover. Jeg mener det er viktig at vi bruker alle de kanalene vi har for å bidra til en varig fred, og her mener jeg disse er veldig sentrale.

Utenriksministeren legger vekt på at det er gjennom samarbeid – økonomisk, politisk og sikkerhetsmessig – man kan sikre en varig fred. Det er jeg enig i. En politisk varig løsning på konflikten får vi ikke før partene reelt stoler på hverandre og opplever gjensidighet.

At Norge er tungt inne i oljeforvaltningen, er bra og viktig. At Norge er inne i det strategiske oljesamarbeidet og den avtalen som miljø- og utviklingsministeren gjorde med regjeringen i sør om et langsiktig samarbeid, kan bidra til at vår kompetanse innenfor petroleumsfeltet blir brukt. At Statistisk sentralbyrå og Olje for utvikling er inne, nevnte jeg i hovedinnlegget mitt også er viktig.

Jeg vil gjerne høre utenriksministerens betraktninger rundt mulige utfordringer knyttet til olje- og gassvirksomheten. Der det er store naturressurser, er det også store økonomiske interesser. Det finnes eksempler på land med svake institusjoner og svak lovgiving som har blitt hardt rammet fordi store internasjonale selskaper har tatt for seg der. Skal Sør-Sudan få en god økonomisk utvikling, må naturressursene forvaltes på en måte som kommer folket til gode.

Til slutt: Jeg håper vi kan få en god debatt her i dag. Jeg så det var mange som hadde tegnet seg på talerlisten – jeg gleder meg til å høre de ulike synspunktene. Og jeg vil nok en gang takke utenriksministeren for svaret.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [13:03:21]: Også jeg ser fram til denne debatten. Vi får anledning til å komme tilbake på slutten av den. La meg bare si, til representanten Hansens spørsmål:

De frivillige organisasjonene, NGO-ene, spiller en viktig rolle. De er jo mye av utgangspunktet for det norske engasjementet. Sivil samfunnskontakt mellom dette store landet i Afrika og Norge ligger det en spesiell historie i, og det bygger vi på. Veldig mye av vårt kontaktnettverk i landet har jo bygget på disse relasjonene, men det er viktig å si at vi skal fremstå her som stat, vi skal ha et forhold til nord og sør, og vi skal heller ikke bli dratt inn i de bindingene som ikke-statlige aktører har. Vi må altså ha et ryddig forhold til hvordan dialogen med dem er. Men de er viktige bidragsyttere og gjennomførere av norsk utviklingspolitikk i landet og viktige for vår informasjonstilgang.

Spørsmålet om olje og gass, som representanten helt riktig tar opp, er stort, krevende og sammensatt. Det berører alt – bl.a. hvem som skal ha kontrollen over infrastrukturen. Som kjent går oljen fra sør gjennom nord ut til

havn og til de internasjonale markedene. Under mitt besøk sist i Sudan var diskusjonstemaet: Kan man opprettholde den infrastrukturen og få en fornuftig deling, slik at begge parter har fordeler av det? Noen i sør snakker om en egen linje som bør bygges fra sør og ut mot Kenya. Det vil være veldig kostbart, ta lang tid og åpenbart være et totalt skifte av strategi. Så disse spørsmålene er sentrale. Og når vi vet hvor viktig oljen er for inntektene og budsjettene både i nord og i sør, er det klart at potensialet for betydelig destabilisering ved sammenbrudd på dette området er stort.

Det andre temaet som representanten var inne på, er korrupsjon. Og det er klart: Hvor går pengene fra denne handelen? Her mener jeg at Norge har gode erfaringer som vi ikke uten videre kan se blir kopiert. Men jeg har sett våre eksperter i aksjon på dette, og det mener jeg er det beste som kan oppbringes i verden med hensyn til hvordan slike spørsmål kan løses både administrativt og kreativt – gjennom ulike typer løsninger. Det er på dette området, tror jeg, Norge virkelig kan gjøre noe andre ikke kan. Det forsøker vi å rendyrke, og det blir respektert også av de afrikanske landene og de andre troikalandene.

Olje handler om de klassiske spørsmålene som er knyttet til petroleum i andre sammenhenger, som representanten peker på. Det er helt spesifikt og kanskje mer dominerende i økonomien i nord og sør enn i noe annet land. Måten inntektene forvaltes på, vil være veldig viktig for legitimiteten til det styret som kommer i sør. Derfor er vi såpass fokusert på det, i tillegg til at vi følger prosessen bredt ellers.

Sverre Myrli (A) [13:06:23]: Norge har gjennom mange år spilt en viktig rolle i Sudan. På sett og vis har Norge en spesiell posisjon i Sudan.

Den 9. juli 2011 blir en viktig og svært spesiell dag. Det opprettes en ny stat på det afrikanske kontinentet.

Statsinndelingen i Afrika har en spesiell historie. I bunn og grunn kan vi si at grensene stort sett er trukket av de gamle kolonimaktene, og at mange av grensene derfor også er skjøre og til tider problematiske. Derfor har en vist varsomhet med å trekke nye grenser, en har vist varsomhet med å opprette nye stater. Nå skjer det, med Sør-Sudans selvstendighet om tre måneder, og det er helt riktig.

Som sagt, Norge har en spesiell posisjon i Sør-Sudan. På begynnelsen av 1970-tallet sendte NRK et tv-team til Sør-Sudan. Deres reportasje vakte betydelig oppmerksomhet og bidro ganske klart til å sette fokus på regimet i Khartoum. Det var da fortsatt krig i Sudan. Utenriksminister Knut Frydenlund og den norske regjeringen mente det var riktig å bidra til utvikling i Sudan og i særdeleshet i Sør-Sudan. Dette er altså nærmere 40 år siden, og vi har en stolt og lang historie å vise til.

Kirkens Nødhjelp ble i første omgang satt på jobben og gjorde et solid arbeid i Sør-Sudan over en tiårsperiode. Seinere ble Norsk Folkehjelp den dominerende norske aktøren i Sør-Sudan. Jeg nøler ikke med å si at Norsk Folkehjelp har spilt og spiller en svært sentral rolle i Sør-Sudan. Norsk Folkehjelp hadde et svært nært forhold til den sørsudanske lederen John Garang, og de tok klart stil-

ling i konflikten. Enkelte har kritisert Norsk Folkehjelp for dette i ettertid, men det har vist seg at det var helt riktig og avgjørende å gjøre det Norsk Folkehjelp gjorde. Norsk Folkehjelp jobbet tett opp til John Garang og Juba, mens Norge og UD hadde kontakter både med Juba og Khartoum. Norsk Folkehjelp gjorde og gjør en solid innsats i Sør-Sudan og har bl.a. fått betydelig finansiering fra USAID og fra andre land, i tillegg sjølsagt fra Norge. Sør-Sudans sjølstendighet 9. juli må ikke bli slutten på Norges engasjement. Det er nå det hele starter.

Så litt om situasjonen i Sør-Sudan i dag.

Vi må aldri glemme utgangspunktet, nemlig at det aller meste av Sør-Sudan var rasert da den siste krigen sluttet i 2004. Mer enn 2 millioner mennesker var drept eller hadde dødd som følge av krigen. Kanskje så mange som 4 millioner mennesker – dvs. omtrent halvparten av Sør-Sudans befolkning – var fordrevet fra sine hjem og var flyktninger enten i eget land, i naboland eller andre steder i verden. Det var antakeligvis ikke en eneste familie i Sør-Sudan som ikke hadde betalt dyrt med tanke på de lidelser en krig påfører folk.

Med dette dramatiske bakteppe er det ikke bare bare å starte forberedelsene til å kunne etablere og styre et land. De eneste kreftene som var og er i nærheten av elementer av slik nødvendig kompetanse og posisjon, er SPLM, Sudan People's Liberation Movement. Jeg tror vi bare må slå fast at situasjonen er slik. SPLM har gjort en stor innsats siden freden i 2004–2005, og SPLM må støttes videre. Det er i realiteten ingen andre som kan være den ledende kraften i oppbyggingen av den nye staten. Jeg ser at dette kan by på visse prinsipielle utfordringer siden SPLM nå utvikler seg til å bli et politisk parti, men da må vi forstå det politiske bildet i Sør-Sudan og tenke på landets historie. Det er ingen andre enn SPLM som kan gå i bresjen i arbeidet med den nye statsdannelsen. Så vil det ganske sikkert etter hvert bli etablert flere partier i Sør-Sudan, og da mener jeg partier som ikke er kontrollert fra Khartoum.

Så til slutt: La oss fortsette det viktige arbeidet Norge har hatt i Sør-Sudan. Norge må holde det politiske momentum oppe etter så mange år i Sør-Sudan. Norges (presidenten klubber) engasjement må ikke slutte ved sjølstendigheten 9. juli. Det er (presidenten klubber) nå det virkelig begynner.

Presidenten: Representantens engasjement må slutte når taletiden er ute.

Peter N. Myhre (FrP) [13:11:50]: Jeg synes også det er grunn til å takke representanten Eva Kristin Hansen for å ha tatt opp et aktuelt og veldig viktig tema i Stortinget med sin interpellasjon og også utenriksministeren for en grundig redegjørelse for de norske posisjonene og planene i tiden fremover når det gjelder Norges arbeid i og i forhold til de sudanske statene.

Det nærmer seg for Sør-Sudan en slags sørsudansk 17. mai. Det er klart at da skal det feires og jubles. Men det er nok også tid for litt ettertanke. Under risiko for å bli sett på som gledesdreper vil jeg ta opp et par vanskelige temaer, som ikke bare er vanskelige for befolkningen og

myndighetene i de sudanske statene, men også for oss som bistandsytende nasjon.

Utenriksministeren nevnte statsråd Solheim. Det minner oss om at det kan hende det kommer forskjellige meldinger fra regjeringen litt avhengig av hvem man snakker med. I et intervju i Forsvarets forum for en tid tilbake hevdet Solheim at konflikten i Sør-Sudan var begrunnet i menneskeskapte klimaendringer. Når en tenker på at konflikten har pågått siden 1300-tallet, virker det nok litt rart på mange. Men nok om det og over til realitetene.

Jeg tror det er viktig nå at vi merker oss den utviklingen som vi står foran spesielt i Sør-Sudan, ikke minst når det gjelder etnisk og religiøs toleranse, og at vi får en stat som tar hensyn til at den sørsudanske befolkningen er sammensatt av forskjellige grupper både etnisk og religiøst.

Jeg tror også vi skal merke oss utviklingen når det gjelder korrupsjon. Interpellanten nevnte at Sudan er verdens syvende mest korrupte stat, og er nr. 172 av 179 på Transparency Internationals liste, hvor nr. 1 er det minst korrupte, og nr. 179, som er Somalia, er det mest korrupte. Det er altså en korrupsjonskultur som er tett innvevd i alt som foregår i hele Sudan. Dette er et kjempeproblem. Utenriksministeren nevnte at norske eksperter på korrupsjonsbekjempelse er imponerende i sitt arbeid i Sudan. Organisasjonen Global Witness er ikke fullt så heftig begeistret. I en rapport fra 2009 hevder organisasjonen at Norges Olje for utvikling-program i Sudan ikke har tilstrekkelige mekanismer for å forsikre seg om at pengene ikke fyrer opp under konflikt og korrupsjon. Med det som bakteppe vil det være nyttig om regjeringen holder Stortinget orientert om utviklingen i den nye staten Sør-Sudan når det gjelder utviklingen av korrupsjon. Det er videre viktig å følge utviklingen i Sør-Sudan når det gjelder bekjempelse av korrupsjon, ikke bare i forhold til næringsutviklingen, men også det sivile samfunn og de statlige institusjonene som skal etableres.

Jeg er altså blant dem som gleder seg over utviklingen i Sør-Sudan. En løsrivelse betyr ikke nødvendigvis at de som har løsrevet seg, har gjort dette ut fra en unison motivasjon for demokrati og menneskerettigheter og korrupsjonsbekjempelse. Det er dessverre, ikke minst i det kontinentet vi her snakker om, snarere regelen enn unntaket at en diktator som blir veltet, veldig ofte blir erstattet av en ny. Men vi håper det er grunn til håp om at utviklingen i Sør-Sudan blir vellykket, og at Sør-Sudan kan fremstå som et eksempel til etterfølgelse for andre afrikanske nasjoner.

Peter Skovholt Gitmark (H) [13:16:52]: Nilen splitter Sudan i øst og vest. Nå er vi i tillegg bare måneder unna et politisk skille mellom nord og sør. Det vil jeg mene er på tide. Sudan har dessverre vist seg fra en side med diktatur, mangel på respekt for menneskerettigheter og mangel på respekt for egne innbyggers ønske. Nå venter historiens dom over hva som skjer både i nord og i sør med hensyn til politiske rettigheter. Historien viser i det minste et sted mellom halvannen og to millioner drepte i to borgerkriger – 200 000 drepte i Darfur – felles for de to er enor-

me flyktningstrømmer. Fra 2005, derimot, har det vært et rimelig stabilt styre; i det minste har det vært mangel på krigshandlinger.

La meg omtale noen av de utfordringene som, slik jeg ser det, ligger der i forhold til Sør-Sudans nye status fra juli i år. Det er fremdeles et betydelig område som ikke har hatt folkeavstemning, Abyei. Det er et område som på valgdagen skulle ha bestemt hvorvidt man skulle gå til nord eller til sør. Jeg håper at den avstemningen kommer til å gå like godt som avstemningen om en formell løsrivelse i sør gjorde, og at det også medfører en anerkjennelse både fra nord og fra sør, uavhengig av hva som blir valgresultatet der. I samme åndedrag vil jeg også si at det er svært viktig at man får på plass et endelig grensekart, og at man er enig om det grensekartet.

Sudan har en president, Omar al-Bashir, som skal ha ros for måten han taklet folkeavstemningen på, og som samtidig fortjener et inngående søkelys på sin rolle i de foregående krigshandlinger, ikke minst folkemordet som har funnet sted i Darfur. Det er ekstremt viktig at mennesker som begår kriminelle handlinger, uavhengig av på hvilket nivå, står til ansvar for handlingene. Spesielt viktig blir det som signaleffekt når dette gjelder statsledere. Når det gjelder den samme Omar al-Bashir, er det også all grunn til å fokusere på hans manglende forståelse for demokratiets institusjoner og på hvordan en fundamental respekt for menneskerettigheter faktisk fungerer.

Så er jeg glad for at det kom inn i hvert fall en setning eller to fra foregående taler knyttet til viktigheten av at Sør-Sudan får flere partier, at dette blir et flerpartistyre som blir demokratisk fundamentert, med et parlament som står sentralt. Vi har historier – veldig mange historier – om organisasjoner som har begynt som geriljakrigere for en sak, som ender opp i politiske partier, og som ender opp med å bli det eneste partiet i et diktatur. Zimbabwe er et eksempel på det, med ZANU-PF, som på 1980-tallet ble en sammenslutning av ZANU og ZAPU, og som da var det statsbærende parti og det eneste partiet fram til MDC ble grunnlagt på midten av 1990-tallet.

Litt av det samme kan sies om ANC i Sør-Afrika. ANC har fremdeles en fundamental rolle i det sørafrikanske landet, og en del av deres oppslutning er ikke bare begrunnet i politikken, men også i det historiske. Jeg mener det er ekstremt viktig at folk stemmer ut fra den politiske framtiden, og ikke ut fra hva organisasjonen har gjort i fortiden.

Når det gjelder olje, er det igjen ekstremt viktig at man blir enig om både hvordan inntekter fordeles, og hvordan oljen skal utskipes, enten det gjøres gjennom Sudan, som jeg mener vil være en god ordning, nettopp fordi det bringer de to landene tettere sammen – det er jo denne sameksistensen som er ekstremt viktig – eller om Sør-Sudan finner å gå videre med en avtale med Kenya.

Når det gjelder korrupsjon, har mange vært inne på det. Med hensyn til den ekstreme svakheten som ligger i både manglende institusjoner og svake institusjoner, er det også viktig at norsk bistand er med på å støtte opp. Det samme gjelder oppbygging av lov og orden.

La meg avslutningsvis si at forventningene er funda-

mentale og enorme. Det er ekstremt viktig at vi bidrar til å begrense forventningene som ligger der. Dette gjøres ikke over natten når det gjelder statsbygging.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:22:22]: Takk til interpellanten, Eva Kristin Hansen, for å ta opp ei viktig og veldig aktuell sak og takk til utanriksministeren for eit godt svar, som eg i all hovudsak er einig i. Eg deler òg det eg les som hovudbodskapen, for det første at utfordringane er enorme, at ein må ha eit veldig langsiktig perspektiv i forhold til Sør-Sudan, men òg at Noreg har vore spesielt sentralt her, og at vi ikkje må glipe på oppløpet, som han formulerte det, men framleis behalde det som ei tung satsing, som det er brei einigheit om i norsk utanrikspolitikk.

Noreg har ei spesiell rolle på to måtar – eller dimensjonar – den eine er at det er eit land som vi har omfattande kunnskap og kompetanse bygd opp rundt i det offentlege Noreg, i Organisasjons-Noreg, det vere seg Norsk Folkehjelp, Kirkens Nødhjelp eller andre, men òg i form av forskingskapasitet og kunnskap utanom det. For det andre er det få stader i verda der Noreg betyr så mykje som i Sør-Sudan, og det er få internasjonale konflikhtar og spørsmål som leiarane, dei sentrale aktørane i verda, er så interesserte i å snakke med Noreg om, som Sør-Sudan, så slik sett har det òg – meiner eg – eit interesseperspektiv for oss å bevare ei sentral og tung satsing i forhold til Sør-Sudan.

Veldig kort: Det må vere nokre sentrale element i det. Det eine er å halde fram med den tunge bistandsinnsatsen vi har i landet, og å ha eit langsiktig perspektiv på det. Det er det alle moglege gode grunnar til når det gjeld Sør-Sudan, men òg å halde fram i forhold til Nord-Sudan. For det andre må ein halde fram med å vere aktiv når det gjeld sikkerheitssektoren. Eg er glad for at vi skal vidareføre det engasjementet vi no har der. Dersom det vert ein ny FN-operasjon i sør og det er interesse for norsk deltaking, legg eg til grunn at regjeringa førebur seg på å delta i han. For det tredje er eg veldig einig når det gjeld spørsmåla knytte til olje, som er så sentrale og vanskelege, at vi skal vere tungt involverte i tida som kjem. Eg trur det er svært gode grunnar til å seie at vi har viktig kompetanse, som spelar ei rolle.

Det siste, trur eg, er eigenleg samarbeidsrelasjonane mellom nord og sør, for der har vi ved våre kontaktar over tid i nord og sør noko å tilføre. For eksempel i spørsmålet om olje – det er eit godt eksempel – er det umogleg å sjå for seg noka løysing for Sør-Sudan og Nord-Sudan, ei fredeleg utvikling, utan at ein på ein eller annan måte vert einige i heile spørsmålet om olje, og korleis Sør-Sudan skal forvalte sine ressursar. Men òg samarbeidsspørsmåla og tillitsspørsmåla rundt ein avtale mellom nord og sør er veldig sentrale.

Eg vil igjen gi ros til interpellanten og til utanriksministeren.

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:25:53]: La meg slutte meg til takken som er blitt interpellanten til del, og også til utenriksministeren. Det er et høyst betimelig spørsmål å stille hvordan Norge bidrar og kan bidra framover til en fredelig politisk utvikling i hele Sudan.

Folkeavstemningen i januar viste et overveldende flertall i Sør-Sudan for selvstendighet og opprettelse av en egen stat. Det uttrykte målet er å erklære selvstendigheten i sommer, gjerne på minnedagen for den sudanske fredsavtalen, den 9. juli, en avtale som flere har vært inne på, og som ikke minst vår daværende utviklingsminister, Hilde Frafjord Johnson, bidro sterkt til.

Med de store spenninger og mange uløste spørsmål mellom nord og sør er det klart at vi er inne i noen helt avgjørende måneder for landets utvikling. Det ble raskt tydelig på nyåret, og jeg skrev derfor på vegne av Kristelig Folkeparti allerede den 28. januar i år et brev til utenriksministeren og miljø- og utviklingsministeren, hvor jeg etterlyste en offensiv plan for hvilken partnerrolle Norge kan påta seg rundt fødselen av den nye staten.

I sitt svar i februar hadde ikke de ansvarlige ministre mange konkrete løfter å gi, men kunne bekrefte at «regjeringen arbeider for å konkretisere innholdet i et partnerskap med Sør-Sudan».

Det er betydelig risiko for væpnet konflikt, bl.a. på grunn av situasjonen i konfliktområder som Abyei og Darfur og for alvorlige konsekvenser for stabilitet, samfunnsøkonomi og befolkningens livssituasjon både i Nord- og Sør-Sudan.

I denne avgjørende historiske fasen kan Norge spille en viktig rolle, fordi vårt land over lang tid har utviklet kunnskap, kontakt og tillit både hos myndighetene i Khartoum og i Juba. Norges spesielle posisjon er et resultat av en langsiktig bistandsinnsats, bl.a. gjennom organisasjoner som Kirkens Nødhjelp og Norsk Folkehjelp, og kompetanseoppbygging i norske forskningsmiljøer og en langvarig myndighetskontakt med partene, noe som toppet seg under Norges aktive rolle i arbeidet for å få til fredsavtalen i 2005.

Sør-Sudan trenger omfattende hjelp for å lykkes i den sivile nasjonsbyggingen og etableringen av sentraladministrasjon og lokale myndighetsstrukturer, med godt styresett som hovedsiktemål.

Sør-Sudan er ensidig avhengig av oljeinntekter. En profesjonell forvaltning av ressursene og bekjempelse av det omfattende korrupsjonsproblemet er helt avgjørende. Fordeling mellom nord og sør av oljeressursene og oljeinntektene er et annet nøkkelpunkt, som flere har vært inne på. Utbygging av infrastruktur, bl.a. veier, må også til for å få samfunnet til å fungere.

Under lang tid med konflikt er ressursene i stor grad brukt til forsvarsformål, og skole og helse er forsømt. Utbygging av grunnleggende velferdstjenester og næringslivet kaller på omfattende internasjonalt utviklingssamarbeid. Tidsperspektivet er kritisk. Vi er inne i avgjørende måneder. Forsinkede og for svake bidrag fra verdenssamfunnet kan fort ha en veldig høy pris.

I mitt brev i januar ba jeg regjeringen om i egnet form å legge fram for Stortinget en plan for Norges innsats, med forslag til hvilket ansvar og hvilke oppgaver Norge kan påta seg i et internasjonalt samarbeid for å sikre en vellykket statsdeling og en fredelig utvikling, spesielt i Sør-Sudan. Der står man overfor helt spesielle utfordringer med å bygge en ny og selvstendig stat.

Det kan jo i forhold til mange land Norge samarbeider med, anføres at vi er i en spesiell situasjon, og hvor Norge har et spesielt ansvar. Men jeg vet om veldig få land hvor den norske historien er slik som den er i Sudan, spesielt i Sør-Sudan, hvor bredden av det norske samfunnet gjennom så lang tid – som representanten Myrli var inne på, i en 40-årsperiode – har bygget engasjement og kompetanse og involvering, og hvor Norge også så klart har spilt en politisk rolle for den fredsløsningen som ligger i bunnen for statsdannelsen. På det grunnlaget vil jeg hevde at denne saken fortjener en politisk oppmerksomhet fra regjeringen som er utover det sedvanlige, og en politisk oppmerksomhet og oppfølging fra Stortinget som er utover det sedvanlige.

I lys av det svaret som utenriksministeren har gitt – som er greit nok – viser det seg at regjeringen har kommet noe lenger enn i januar med å konkretisere innholdet i et partnerskap med Sør-Sudan. Men jeg skulle ønske meg en mer offensiv plan, en mer helhetlig plan, som ikke bare har tyngdepunktet i olje, som er viktig nok, men som tar med seg hele bredden av byggingen av en samfunnsstruktur, et sentralt og lokalt styringsverk og grunnleggende helse- og skoletjenester for befolkningen. Det haster, og Norge har et historisk ansvar for å bidra.

Eva Kristin Hansen (A) [13:31:10]: Jeg synes dette har vært en veldig interessant debatt. Debatten har vist at det er et stort engasjement på tvers av partiene for viktigheten av en fredelig løsning mellom nord og sør og av en positiv utvikling i Sør-Sudan.

Jeg kan tenke meg å kommentere noen innlegg, for jeg synes at det kom fram veldig mye bra i denne debatten.

Først til representanten Sverre Myrli, som snakket veldig varmt om Norsk Folkehjelps rolle i Sør-Sudan: Det vil jeg bare si meg veldig enig i. Norsk Folkehjelp har gjort en fantastisk jobb og har vært der i veldig mange år. De fortjener honnør for den jobben de har gjort, og for den tilstedeværelsen de har hatt.

Så tok representanten Myrli også opp Sudan People's Liberation Movement, og at det er viktig at man støtter SPLM i tiden framover. Det er jeg også helt enig i. Representanten Skovholt Gitmark tok opp at flerpartistyre er viktig, og det er vanskelig å si seg uenig i det. Men nå er det SPLM som på en måte er den store kraften i samfunnet. Det er viktig med støtte fra utsiden, slik at man får en demokratisk utvikling hvor partiene kan gro fram i tiden framover. Jeg mener at Sør-Sudan er inne i en tung periode, men at det fortsatt er viktig å støtte opp om de gode kreftene for å få en positiv utvikling.

Både Myhre, Skovholt Gitmark og også Høybråten var inne på korrupsjon. Jeg tror kampen mot korrupsjon er helt avgjørende hvis man skal få en positiv utvikling, fordi korrupsjon er så ødeleggende med hensyn til hvordan et land får det framover.

Utenriksministeren tok opp at Norge faktisk gjør en innsats, og at vi vil følge den nøye. Representanten Myhremente at det var viktig at man hele tiden får tilbakemeldinger på hvordan det går, og det er jeg for så vidt enig i. Det er alltid viktig at man har fokus på anti-korrupsjon.

Bård Vegar Solhjell tok opp at det er få steder Norge betyr så mye, og kjernen i det engasjementet som bl.a. er i denne salen, er at det er et stort engasjement i Norge for Sør-Sudan og for Sudan som helhet – altså for fred i hele landet – og at det er viktig at man har kontakter både i nord og sør for å få en positiv utvikling.

Til slutt til Dagfinn Høybråten som etterlyser en mer offensiv politikk og større oppmerksomhet: Jeg tror debatten i dag vitner om at man ønsker større oppmerksomhet om Sør-Sudan også fra Stortingets side, og det var nettopp derfor jeg tok opp denne interpellasjonen. Jeg mener også at utenriksministerens svar viser at Norge faktisk følger opp det man har gjort over mange år, nemlig å gi en sterk støtte til folket i Sør-Sudan. Vi har «en stolt og lang historie», som Sverre Myrli så godt sa det. Det er et enormt engasjement for saken, og det blir spennende å følge utviklingen i tiden framover. Det er viktig at Norge er til stede når hverdagen starter 9. juli.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [13:34:09]: Først vil jeg si at jeg synes at dette er en ny illustrasjon på at disse interpellasjonene er viktige for å kunne belyse konflikter, avklare holdninger og få mange gode innspill.

Noen få kommentarer: Jeg slutter meg til det jeg oppfatter er den brede enigheten i salen om at Norge skal være engasjert, og bruke kontaktene våre best mulig for fred og samarbeid i regionen.

Til representanten Myhre som var opptatt av at noen kilder mente at Olje for utvikling ikke hadde nok mekanismer til å håndtere korrupsjon i sør: Det vil jeg isolert sett si er riktig. Vi sitter ikke med nøklene for å hindre det. Men det jeg er helt sikker på, er at vi sitter på noen bidrag som kan gjøre sannsynligheten litt mindre, gjøre situasjonen litt mindre mørk, gi noe mer kunnskap, og med noe mer erfaring i hvordan man håndterer denne type inntektsstrømmer, som kan gjøre sannsynligheten for omfattende korrupsjon noe mindre. Her handler det om å ha et realistisk syn på hva vi kan få til, men på ingen måte snakke ned det unike Norge sitter med. Vi har ikke noen makt til å presse fram et opplegg for forvaltning av oljeinntekter i sør, men vi blir altså lyttet til, og har den litt unike posisjonen at vi nå også blir lyttet godt til i nord når det gjelder disse temaene.

Så til representanten Høybråten som har vært en god pådriver i denne saken, også med det brevet han nevner, hvor han etterlyser en plan. Jeg tror vi er helt enige om hovedelementene i den planen. Vi har ikke brukt veldig mye tid på å formulere et program som er trykket opp og gitt ut, men jeg kan forsikre om at vi i Utenriksdepartementet har jevnligesamlinger på politisk nivå, både utenriks- og utviklingsmessig, for å gi støtte til de satsingsområdene vi har, og for å være fokuserte framover. For utenriksministeren har jo samarbeidet i troikaen, oppspillet mot de to hovedstedene, Den afrikanske union, vært en viktig kanal, mens utviklingsministeren jo har fokusert mye på innretningen av norsk bistand. Det handler om å kunne komplettere det andre er gode på, på de områdene hvor vi har erfaring og kompetanse.

Så vil jeg si til sist: Jeg tror det er få land som har denne

type engasjement for Sudan som vi har. Vi skal være glade for og se på som en ressurs at vi har dette engasjementet, men vi må ikke ledes til å tro at Norge sitter med kort her som kan avgjøre situasjonen i Sudan. Derfor er det veldig avgjørende at vi har evne til å spille med de andre som har større grad av direkte innflytelse. Vår analyse har vært at det er viktig at det er afrikansk lederskap, at Den afrikanske union er i føring, at naboland som Etiopia er i tett inngrep, og at vi holder motivasjonen oppe hos land som USA og Storbritannia.

I tillegg til det Norge kan gjøre, tror jeg det handler veldig mye om hva vi kan utløse. Det er vel slik at på områder med norsk bistand er den høyest per innbygger. Men fordi vi er få innbyggere, er den ikke nødvendigvis høyest i verden, samlet sett. Så det å være katalysator og kunne bidra til at andre er med på å gjøre en innsats, er en viktig del av den strategien vi må forfølge.

Presidenten: Dermed er sak nr. 4 avsluttet.

Sak nr. 5 [13:37:14]

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om samtykke til inngåelse av avtale av 14. juni 2010 mellom Norge og Frankrike om opplæring av norske elever og om virkemåten for de norske seksjoner opprettet ved Akademiene Rouen, Caen og Lyon (Innst. 268 S (2010–2011), jf. Prop. 70 S (2010–2011))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3423)

Sak nr. 6 [13:37:41]

Stortingets vedtak til lov om endringer i klimavotestemloven (Lovvedtak 45 (2010–2011), jf. Innst. 260 L (2010–2011) og Prop. 69 L (2010–2011))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3423)

Sak nr. 7 [13:37:56]

Stortingets vedtak til lov om endringer i ekomloven og straffeprosessloven mv. (gjennomføring av EUs datalagringsdirektiv i norsk rett) (Lovvedtak 46 (2010–2011), jf. Innst. 275 L (2010–2011) og Prop. 49 L (2010–2011))

Presidenten: Presidenten har grunn til å tro at representanten Bård Hoksrud ønsker ordet – det gjør representanten.

Bård Hoksrud (FrP) [13:38:24]: Saken ble behørig og grundig debattert i Stortinget den 4. april. Det gjelder

11. april – Forslag fra repr. Skei Grande, fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011, om å fremme lovforslag
2011 som begrenser tilgangen til utlevering av trafikkdata, lik de forslag til og endring i straffeprosessloven 3421
§§ 210 b og 210 c og nye §§ 118 a og 210 d som foreslås i Prop. 49 L (2010–2011)

selvfølgelig implementering av DLD – datalagringsdirektivet.

På vegne av partiene Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vil jeg fremme følgende forslag:

«Lovvedtaket bifalles ikke.»

Anmerkning:

«Lovforslaget bør henlegges.»

Presidenten: Det er noe som i praksis betyr at vi vil få en realitetsvotering når vi kommer til avslutningen av dagens møte – dette gjelder annen gangs lovbehandling.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.

(Votering, se side 3423)

Sak nr. 8 [13:39:08]

Stortingets vedtak til lov om endringer i revisorloven og enkelte andre lover (unntak fra revisjonsplikt for små aksjeselskaper) (Lovvedtak 47 (2010–2011), jf. Innst. 235 L (2010–2011) og Prop. 51 L (2010–2011))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3423)

Sak nr. 9 [13:39:23]

Stortingets vedtak til lov om endringer i valgloven og kommuneloven (ombudsplikten, forsegling av valgurner mv.) (Lovvedtak 48 (2010–2011), jf. Innst. 286 L (2010–2011) og Prop. 64 L (2010–2011))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3423)

Sak nr. 10 [13:39:36]

Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget utsetter en eventuell implementering av datalagringsdirektivet til EUs revidering foreligger.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3424)

Sak nr. 11 [13:39:51]

Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti frem-

satt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget legger til grunn at dersom datalagringsdirektivet (DLD) innføres, skal det gjennomføres en evaluering fremlagt for Stortinget senest 3 år etter ikrafttredelse der også konsekvenser av endring i EUs DLD og endring i EUs personvernlov inngår.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3424)

Sak nr. 12 [13:40:05]

Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om styrking av overvåkningskapasiteten ved PST og Oslopolitiet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3424)

Sak nr. 13 [13:40:16]

Forslag fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud på vegne av Fremskrittspartiet fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå straffeprosessloven §§ 216 a-216 d, 216 m samt politiloven § 17 d-e og legge frem forslag om endringer som senker terskelen for overvåkning av mulige terrorister.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3424)

Sak nr. 14 [13:40:29]

Forslag oversendt fra Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 275 L):

«Stortinget ber regjeringen legge avtalen som den ligger i Innst. 275 L (2010–2011) til grunn for sitt arbeid med dette sakskomplekset.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3424)

Sak nr. 15 [13:40:39]

Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 289 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som begrenser tilgangen til utlevering av trafikkdata, lik de forslag til og endring i straffeprosessloven §§ 210 b og 210 c og nye §§ 118 a og 210 d som foreslås i Prop. 49 L (2010–2011).»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3424)

Sak nr. 16 [13:40:51]

Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 289 L):

«Stortinget ber regjeringen snarest igangsette en behovsutredning for å se på hvordan ulike enheter i politiet, herunder spesielt Kripos og PST, kan bekjempe alvorlig kriminalitet med digitale verktøy, med de eksisterende hjemler og verktøy gitt av lovverket. Utredningen bør ha spesielt fokus på hvilke ressurser i form av kompetanse og økonomi som må tilføres for å gjøre situasjonen tilfredsstillende.

Stortinget ber regjeringen følge opp resultatene av en slik behovsutredning senest i forslag til statsbudsjett for 2012.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3424)

Sak nr. 17 [13:40:57]

Forslag fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande på vegne av Venstre fremsatt i Stortingets møte 4. april 2011 (jf. Innst. 289 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som pålegger politiet å føre tilstrekkelig logg og statistikk over bruken av hemmelige tvangsmidler, herunder kommunikasjonskontroll og kommunikasjonsdata, slik at det blir mulig å evaluere metodebruken bedre i ettertid.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3425)

Sak nr. 18 [13:41:08]

Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre sett fram i Stortingets møte 5. april 2011 (jf. Innst. 235 L):

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balansesum og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3425)

Sak nr. 19 [13:41:19]

Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre sett fram i Stortingets møte 5. april 2011 (jf. Innst. 235 L):

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskaper med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3425)

Sak nr. 20 [13:41:35]

Forslag fra stortingsrepresentant Jørund Rytman på vegne av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre sett fram i Stortingets møte 5. april 2011 (jf. Innst. 235 L):

«Stortinget ber regjeringen foreta en kritisk gjennomgang av krav til særattestasjoner for å avdekke om kravene er hensiktsmessig utformet og tilstrekkelig begrunnet i lys av fjerning av revisorplikten for små aksjeselskaper.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3425)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Da er vi klare til å votere.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Albania og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Albania, begge av 17. desember 2009.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Morten Høglund satt fram et forslag på vegne av Framstegspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak overfor regimet i Iran, som har til hensikt å ramme landets

myndigheter og signalisere klart og tydelig at Norge tar avstand fra det nåværende regimets politikk.»

Presidenten: Det voteres alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument 8:75 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Høglund, Karin S. Woldseth, Mazyar Keshvari og Kari Storstrand om innstramming i sanksjonene overfor regimet i Iran – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 79 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.54.46)

V o t e r i n g i s a k n r. 3

Komiteen hadde innstilt:

Med virkning fra 1. januar 2011 gjør en følgende endring i Stortingets vedtak 3. desember 2010 nr. 1641 om formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2011: § 6 skal lyde:

Aksjonær i utlandet

Skatt på utbytte mv. etter skattelova § 10-13, jf. svalbardskattelova § 3-1, vert ilagd med 25 pst.

Nåværende § 6 blir ny § 7.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: I sak nr. 4 foreligger det ikke noe voteringstema.

V o t e r i n g i s a k n r. 5

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i inngåelse av avtale av 14. juni 2010 mellom Norge og Frankrike om opplæring av norske elever og om virkemåte for de norske seksjoner opprettet ved Akademiene Rouen, Caen og Lyon.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

V o t e r i n g i s a k n r. 6

Presidenten: Det foreligger ingen forslag til anmerking. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

V o t e r i n g i s a k n r. 7

Presidenten: Under debatten har Bård Hoksrud satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget er omdelt på representantenes plasser i salen.

Det voteres over forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Lovvedtaket bifalles ikke.

Anmerkning:

Lovforslaget bør henlegges.»

Presidenten antar at Arbeiderpartiet og Høyre akter å stemme imot.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 60 stemmer mot og 45 stemmer for forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

(Voteringsutskrift kl. 13.56.52)

Borghild Tenden (V) (fra salen): Beklager, jeg stemte feil.

Presidenten: Hvis det er bare én, skal vi klare å justere protokollen. Representanten Tenden er registrert med for-stemme, som var intensjonen.

Anmerkningen til lovvedtak 46 er dermed forkastet, og Stortingets lovvedtak er bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

V o t e r i n g i s a k n r. 8

Presidenten: Det foreligger ingen forslag til anmerking. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

V o t e r i n g i s a k n r. 9

Presidenten: Det foreligger ingen forslag til anmerking. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget utsetter en eventuell implementering av datalagringsdirektivet til EUs revidering foreligger.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti ble med 59 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift 13.58.47)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget legger til grunn at dersom datalagringsdirektivet (DLD) innføres, skal det gjennomføres en evaluering fremlagt for Stortinget senest 3 år etter ikrafttredelse der også konsekvenser av endring i EUs DLD og endring i EUs personvernlov inngår.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 66 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.59.08)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om styrking av overvåkningskapasiteten ved PST og Oslopolitiet.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.59.26)

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå straffeprosessloven §§ 216 a-216 d, 216 m samt politiloven § 17 d-e og legge frem forslag om endringer som senker terskelen for overvåkning av mulige terrorister.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.59.44)

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Det votes over forslag framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen legge avtalen som den ligger i Innst. 275 L (2010–2011) til grunn for sitt arbeid med dette sakskomplekset.»

Presidenten gjør oppmerksom på at Arbeiderpartiet og Høyre står bak forslaget, og antar følgelig at Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Forslaget ble bifalt med 59 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.00.26)

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Det votes over forslag fra Venstre framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som begrenser tilgangen til utlevering av trafikkdata, lik de forslag til og endring i straffeprosessloven §§ 210 b og 210 c og nye §§ 118 a og 210 d som foreslås i Prop. 49 L (2010–2011).»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 102 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.00.58)

Votering i sak nr. 16

Presidenten: Det votes over forslag fra Venstre framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen snarest igangsette en behovsutredning for å se på hvordan ulike enheter i politiet, herunder spesielt Kripos og PST, kan bekjempe alvorlig kriminalitet med digitale verktøy, med de eksisterende hjemler og verktøy gitt av lovverket. Utred-

ningen bør ha spesielt fokus på hvilke ressurser i form av kompetanse og økonomi som må tilføres for å gjøre situasjonen tilfredsstillende.

Stortinget ber regjeringen følge opp resultatene av en slik behovsutredning senest i forslag til statsbudsjett for 2012.»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 100 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.01.21)

Votering i sak nr. 17

Presidenten: Det votes over forslag fra Venstre framsatt i Stortingets møte 4. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som pålegger politiet å føre tilstrekkelig logg og statistikk over bruken av hemmelige tvangsmidler, herunder kommunikasjonskontroll og kommunikasjonsdata, slik at det blir mulig å evaluere metodebruken bedre i ettertid.»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 102 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.01.40)

Votering i sak nr. 18

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre framsatt i Stortingets møte 5. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at terskelverdiene for revisjonsplikt skal beregnes på konsolidert basis, slik at man ser omsetning, balanse og antall årsverk samlet for selskap som kontrolleres gjennom samme eierskap. Formålet er at også morselskap i små konsern skal unntas fra revisjonsplikten.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.02.00)

Votering i sak nr. 19

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre framsatt i Stortingets møte 5. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at revisjonsplikten for ansvarlige selskaper med flere enn fem ansatte og mindre enn 5 mill. kroner i omsetning oppheves.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.02.21)

Votering i sak nr. 20

Presidenten: Det votes over forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre framsatt i Stortingets møte 5. april 2011:

«Stortinget ber regjeringen foreta en kritisk gjennomgang av krav til særattestasjoner for å avdekke om kravene er hensiktsmessig utformet og tilstrekkelig begrunnet i lys av fjerning av revisorplikten for små aksjeselskaper.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.02.42)

Sak nr. 21 [14:03:01]

Referat

1. (264) Endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven mv. (raskere oppfølging og sanksjonering av brudd på regelverket ved arbeidstakers sykdom) (Prop. 89 L (2010–2011))
2. (265) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Vigdis Giltun, Robert Eriksson og Laila Marie Reiertsen om å forbedre ordningen med gruppe 2-biler til personer med alvorlige funksjonsnedsettelse (Dokument 8:124 S (2010–2011))
3. (266) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Vigdis Giltun, Laila Marie Reiertsen og Kari Kjønås Kjos om endringer i folketrygdloven (en likestilt finansieringsordning av førerhunder og servicehunder) (Dokument 8:128 L (2010–2011))
Enst.: Nr. 1–3 sendes arbeids- og sosialkomiteen.
4. (267) Utbygging og drift av Valemon (Prop. 85 S (2010–2011))
5. (268) Endringer i friluftsløven og straffeløven (Prop. 88 L (2010–2011))
Enst.: Nr. 4 og 5 sendes energi- og miljøkomiteen.

6. (269) Endringer i folketrygdloven (utvidelse av fedrekvoten mv.) (Prop. 92 L (2010–2011))
  7. (270) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Arve Kambe, Linda C. Hofstad Helleland og Torbjørn Røe Isaksen om en endring av barneloven for foreldres plikt til å betale tilskudd for myndige barn som flytter ut av hjemmet (Dokument 8:125 S (2010–2011))
Enst.: Nr. 6 og 7 sendes familie- og kulturkomiteen.
  8. (271) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 120/2010 av 10. november 2010 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om investeringsforetak og av direktiv 2009/110/EF av 16. september 2009 om adgangen til å starte opp og utøve virksomhet som utsteder av elektroniske penger og om tilsyn med slik virksomhet (Prop. 87 S (2010–2011))
Enst.: Sendes finanskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
  9. (272) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2010 (Meld. St. 15 (2010–2011))
  10. (273) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Gunnar Gundersen, Jan Tore Sanner, Arve Kambe, Svein Flåtten og Ingjerd Schou om eiendomsskatt (Dokument 8:126 S (2010–2011))
Enst.: Nr. 9 og 10 sendes finanskomiteen.
  11. (274) Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) (Prop. 90 L (2010–2011))
  12. (275) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) (Prop. 91 L (2010–2011))
  13. (276) Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011–2015) (Meld. St. 16 (2010–2011))
Enst.: Nr. 11–13 sendes helse- og omsorgskomiteen.
  14. (277) Endringer i straffegjennomføringsloven m.v. (bøtjetjeneste som alternativ til fengsel hvis boten ikke betales) (Prop. 93 L (2010–2011))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
  15. (278) Læring og fellesskap. Tidlig innsats og gode læringsmiljøer for barn, unge og voksne med særlige behov (Meld. St. 18 (2010–2011))
  16. (279) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Svein Harberg, Henning Warloe og Lars Myraune om en ny nasjonal strategi for IKT i opplæringen (Dokument 8:123 S (2010–2011))
Enst.: Nr. 15 og 16 sendes kirke-, utdannings-, og forskningskomiteen.
  17. (280) Auka låneramme i Husbanken (Prop. 94 S (2010–2011))
  18. (281) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en helhetlig gjennomgang av de ulike ombudene (Dokument 8:127 S (2010–2011))
Enst.: Nr. 17 og 18 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
  19. (282) Årsmelding til Stortinget fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) for 2010 (Dokument 7 (2010–2011))
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
  20. (283) Mot en grønnere utvikling – om sammenhengen i miljø- og utviklingspolitikken (Meld. St. 14 (2010–2011))
Enst.: Sendes utenriks- og forsvarskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for energi- og miljøkomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
  21. (284) Norsk innsats for stabilitet og utvikling i Sørøst-Europa (Meld. St. 17 (2010–2011))
  22. (285) Forelegg for Stortinget av overenskomster inngått med fremmede makter i 2009
Enst.: Nr. 21 og 22 sendes utenriks- og forsvarskomiteen.
- Presidenten:** Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 14.05.